Intervet stödjer

svensk veterinärmedicinsk forskning

FORSKNINGSSTIFTELSEN INTERVET

Forskningsstiftelsen Intervet

Stiftelsens ändamål är att främja veterinärmedicinsk forskning med anknytning till diagnostik, profylax, och terapi av infektionssjukdomar hos hundar, katter, hästar, nötkreatur, svin, får, getter eller fjäderfä och som är eller kan antagas bli till nytta för den verksamhet som Intervet bedriver inom dessa områden.
Anslag kan sökas av enskild forskare, forskningsgrupp eller institution och kan avse såväl planering som genomförande av forsknings- och utvecklingsprojekt inom ovan angivna områden. Ansökan om resebidrag för kunskapsinhämtande eller ansökan om lönebidrag till tjänster skall, enligt stiftelsens regler, ej beaktas.

Ansökningshandlingar
rekvireras från
info.sweden@intervet.com
fax 08.775 76 51
tel 08.775 76 50

Skriftlig ansökan skall vara insänd senast den 15 september 2003

Välkommen med din ansökan om forskningsbidrag

Intervet AB ▪ Box 47604 ▪ 117 94 Stockholm
Tel 08. 775 76 50 ▪ Fax 08. 775 76 51
info.sweden@intervet.com ▪ www.intervet.com

intervet

Salmonellautbrott i Blekinge

I mitten på juli drabbades minst 120 personer av *Salmonella typhimurium* fagtyp 108, en ovanlig stam, efter att ha ätit kebabpizza på en restaurang i Kallinge i Blekinge. En person i Västervik som också åt kebabpizza fick samma smitta. Ett antal personer blev också inlagda på infektionsklinik. Restaurangen i Kallinge stängdes under utredningen och det visade sig efter omfattande provtagningar att salmonellasmitta fanns i kebabrullen och det råa kebabköttet i kylen. Den var av samma typ som hos de insjuknade personerna. Kebabköttet kom från en grossist i Jönköping, vilken också visade sig vara leverantör till restaurangen i Västervik där ett fall inträffat.

Det kött som hade använts i kebabrullen var fläskkarré från Danmark och Miljö- och hälsoskyddskontoret i Jönköping fick också kontrollera dokumentationen för denna import. I övrigt fanns inga anmärkningar på städning och rengöring i restaurangen och smitta hittades inte på övriga platser i lokalen. En slutsats är att det är viktigt att kebabkött blir ordentligt genomstekt före servering.

Källa: EPI-aktuellt nr 31, 2003.

Internationellt pris till Åke Hedhammar

Professor Åke Hedhammar, SLU i Uppsala, har utsetts till en av pristagarna i årets världskongress för World Small Animal Veterinary Association (WSAVA). Åke Hedhammar får WSAVAs pris för "Excellence in the field of orthopedic medicine and surgery for the year 2003". Mottagaren av priset har utfört "framstående vetenskapliga gärningar inom området tillväxt och skelettutveckling hos storvuxna hundraser". Åke Hedhammar får priset för sina insatser kring kartläggningen av faktorer, såväl nutritionella som genetiska, som påverkar storvuxna hundars skeletthälsa. Forskningen bygger på hans avhandling från 1974.

Priset delas ut i samband med öppningsceremonin för WSAVAs världskongress i Bangkok, Thailand, den 24 oktober i år. Alla pristagare kommer också att ge en prisföreläsning under kongressen.

HANS TJÄLVE, VMD, professor.*

Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade under 2001 och 2002, del 3

I tre artiklar lämnas en redogörelse för de biverkningar som rapporterats till Läkemedelsverket av landets veterinärer under 2001 och 2002. I den första beskrevs biverkningarna hos häst, nöt och svin (13). I den andra biverkningarna hos hund (14). I den tredje (föreliggande) redogörs för biverkningarna hos katt, kanin och råtta.

Figur 1. *Många vaccinationsbiverkningar hos katt inträffade senare än tolv timmar efter vaccinationerna, vilket är senare än hos hund.*

I den första av de tre artiklarna (13) angavs i en tabell hur biverkningarna fördelade sig mellan djurslag och läkemedelsgrupper (läkemedlen har grupperats enligt ATCvet-systemet). Det totala antalet rapporter var för 2001 154 stycken och för 2002 167 stycken, dvs summa 321. De flesta rapporterna rör hund och därefter följer katt, häst och nöt. För svin och andra djurslag finns endast ett fåtal biverkningar anmälda. De biverkningar som rapporteras oftast hos katt, liksom hos hund, är de som ses i samband med vaccinationer. Rapporter rörande infektionssjukdomar, parasitsjukdomar och läkemedel med effekter på nervsystemet finns även med bland de biverkningar som rapporteras oftast hos katt.

Här görs en genomgång av de rapporter som kommit in för katt, kanin och råtta.

KATT

Det finns 67 biverkningsrapporter för katt. 43 av dessa rör vaccinationsbiverkningar. I Tabell 1 (se sid 32) ges en översikt av dessa biverkningar. Det framgår av tabellen hur biverkningarna fördelas på olika preparat. Liksom för hund (14) har dessutom antalet rapporter per 10 000 sålda doser vaccin beräknats. Det kan ses att incidensen för de olika vaccinerna varierar från 0,3 till 8,2 biverkningsrapporter per 10 000 vaccindoser. Den tidigare artikeln för hund visar att det föreligger en liknande incidens för detta djurslag (14). Det kan antas att, både för katt och hund, dessa siffror på grund av underrapportering inte återspeglar den faktiska biverkningsincidensen. Det är även osäkert om de skillnader i incidens som kan ses för olika vacciner återspeglar faktiska skillnader i biverkningsincidens för vaccinerna. Antalet rapporter är få och en eller ett par rapporterade – eller inte rapporterade – biverkningar kan ge stort utslag då incidensen beräknas.

I Tabell 1 görs, liksom för hund (14), ett försök att sammanfatta de symtom som rapporterades för biverkningarna, tiden mellan vaccinationerna till dess att de första symtomen uppträdde och symtomens duration. Det framgår av tabellen att många biverkningsreaktioner hos katt inträffade senare än tolv timmar efter vaccinationerna (19 av de 43 rapporterna, 44 %). Detta är en skillnad jämfört med hund, där betydligt färre biverkningsreaktioner debuterade så sent (12 av de 70 rapporterna, 17 %) (14). Fyra av biverkningarna (10 %) hos katt, uppträdde inom 15 minuter, tio (23 %) under perioden 15 minuter till tre timmar och tio (23 %) under perioden tre till tolv timmar efter vaccinationerna.

Liknande biverkningssymtom

Det framgår av Tabell 1 att katterna reagerade för de olika vaccinerna med liknande spektra av symtom. Som anges i tabellen uppvisade den enskilda katten (liksom den enskilda hunden (14)) ett eller flera av de angivna symtomen.

Katterna hade som regel ett nedsatt allmäntillstånd och ibland även feber (dessa symtom anges inte i tabellen). De reaktioner som observerades i övrigt var kräkningar, trötthet/apati, svullnad i ➤

Tabell 1. Översikt av de vaccinationsbiverkningar som rapporterats hos katt 2001 och 2002.

Preparat	Antal rapporter	Antal rapporter per 10 000 doser	Tid efter vaccination till första symtom	Symtom[a]	Symtomens duration
Nobivac Tricat vet	14	3,6	<15 min: 1 st 15 min-3 tim: 3 st 3-2 tim: 5 st >12 tim: 5 st	kräkningar: 7 st svullnad i huvudet: 3 st klåda: 5 st diarré: 2 st ataxi: 1 st snuva: 1 st rinnande ögon: 1 st ryckningar i tassar: 1 st fibrosarkom: 1 st	1-3 tim: 2 st 3-12 tim: 5 st >12 tim: 7 st
Felidovac PRC vet	9	0,8	15 min-3 tim: 3 st 3-12 tim: 2 st >12 tim: 4 st	trötthet/apati: 5 st kräkningar: 1 st svullnad i huvudet: 1 st klåda: 1 st diarré: 1 st hälta/ont i leder: 2 st alopeki: 1 st	1-3 tim: 2 st 3-12 tim: 3 st >12 tim: 4 st
Felocell CVR vet	7	– [b]	15 min-3 tim: 1 st 3-12 tim: 1 st >12 tim: 5 st	trötthet/apati: 2 st kräkningar: 1 st svullnad i huvudet: 1 st diarré: 1 st hälta/ont i leder: 1 st reaktion på injektionsplatsen: 2 st konjunktivit: 1 st respir. besvär: 1 st	3-12 tim: 1 st >12 tim: 6 st
Fevaxyn Pentofel	5	8,2	<15 min : 2 st 15 min-3 tim: 1 st 3-12 tim: 1 st >12 tim: 1 st	anafylaktisk chock: 2 st kräkningar: 2 st svullnad i huvudet: 1 st klåda: 1 st diarré: 1 st knuta i nacken: 1 st	3-12 tim: 1 st >12 tim: 4 st
Fel-O-Vax IV vet	5	– [b]	15 min-3 tim: 1 st 3-12 tim: 1 st >12 tim: 3 st	trötthet/apati: 4 st hälta/ont i leder: 2 st	3-12 tim: 1 st >12 tim: 4 st
Felidovac vet	2	0,3	den ena katten 15 min; den andra katten 3 dagar	katt ett svullnad i huvudet, kräkningar och klåda; katt två hårlös fläck på inj.-platsen	katt ett i över ett dygn; katt två en längre tidsperiod
Nobivac Tricat vet + Rabisin vet	1	–	10 min	krampanfall med hypersalivering, mydriasis och urinering	anfallet varade i ca en minut
Summa	43		<15 min : 4 st (10%) 15 min-3 tim: 10 st (23%) 3-12 tim: 10 st (23%) >12 tim: 19 st (44%)		<1 tim: 1 st (2%) 1-3 tim: 4 st (9%) 3-12 tim: 11 st (26%) >12 tim: 27 st (63%)

[a] Siffrorna anger antalet katter som visade de angivna symtomen; hos en del katter sågs mer än ett symtom.
[b] Försäljningsstatistik saknas.

huvudet, klåda, diarré, ataxi, snuva, rinnande ögon, hälta/ont i leder, alopeki, lokala reaktioner på injektionsplatserna, ryckningar i tassarna, konjunktivit, respiratoriska besvär och krampanfall. I ett par fall blev katterna mycket dåliga med reaktioner som ibland krävde intensivbehandling med kortison och vätska. Två av de fem rapporterna för Fevaxyn Pentofel har klassificerats som anafylaktisk chock. I en rapport meddelas att fem kattungar som vaccinerades med Felocell CVR insjuknade med respiratoriska symtom och konjunktivit. En av kattungarna fick mycket grava andningsbesvär och avlivades. De andra kattungarna tillfrisknade efter understödjande behandling.

Hos katt hade de flesta biverkningarna utdragna förlopp, med durationer som översteg tolv timmar (27 av de 43 rapporterna, 63 %). Detta är en skillnad jämfört med hund, där färre biverkningsreaktioner hade så lång duration (21 av de 70 rapporterna, 30 %) (14). Hos katt var durationen endast i fem av de 43 rapporterna (11 %) kortare än tre timmar. Av dessa hade fyra (9 %) en duration mellan en till tre timmar. Detta kan jämföras med hund där 31 av de 70 rapporterna (44 %) hade en duration som understeg tre timmar, varav 14 (20 %) hade ett kortare förlopp än en timme (14). Hos katt hade endast ett fall en kortare duration än en timme. Elva av fallen hos katt (26 %) hade en duration på tre till tolv timmar.

Knutor på vaccinationsplatsen

I ett fall vaccinerades en fem år gammal katt två gångar med sex veckors mellanrum med ett levande kombinerat vaccin mot kattpest (felint panleukopenivirus) och kattsnuva (felint calici- och rinotrakeitisvirus) (Nobivac Tricat vet). Efter den andra vaccinationen upptäcktes en liten svullnad på platsen för vaccinationerna i nacken. Ett år senare vaccinerades katten ånyo med samma vaccin. Svullnaden hade då blivit lite större än vid föregående vaccination. Sex veckor efter den sista vaccinationen upptäcktes en stor svullnad i nacken. Denna opererades bort och histopatologi visade fibrosarkom. Efter ca fem månader upptäcktes metastaser i lungorna och katten avlivades.

FIGUR 2. *Risken för att injektionsplatsrelaterade fibrosarkom ska framkallas är låg, men den ökar med antalet vaccinationer som ges på samma ställe.*

I ett annat fall vaccinerades en ca två månader gammal katt med ett inaktiverat kombinerat vaccin mot kattpest (felint panleukopenivirus), kattsnuva (felint calici- och rinotrakeitisvirus), kattleukos (felint leukemivirus /FeLV/) och klamydia (felin Chlamydia psittaci) (Fevaxyn Pentofel). Katten revaccinerades med samma vaccin efter ca fyra veckor. Cirka ett halvt år senare sågs en svart fläck på platsen för vaccinationerna i nacken. Förändringen blev successivt större och inom två månader kunde en subkutan knuta palperas. Denna opererades bort och histopatologi visade pannikulit (inflammation i underhudsfettväven) med vävnadsnekros och förkalkningar. Histopatologin gav inga hållpunkter för neoplasi eller malignitet.

Fibrosarkom hos katt

De nu beskrivna fallen riktar uppmärksamheten mot rapporter som finns både från USA och Europa om att fibrosarkom kan uppträda hos katter på typiska vaccinationsplatser. Dessa tumörer har tidigare i Svensk Veterinärtidning beskrivits och diskuterats i en artikel som utgick från smådjursavdelningen och avdelningen för patologi vid SVA (7). Man erbjuder i artikeln veterinärer en kostnadsfri bedömning av biopsier från knutor som uppträder på vaccinationsplatsen. Av de biopsier som hittills skickats till SVA har sju bedömts vara fibrosarkom (Erika Karlstam, personligt meddelande, 2003). Här ges en sammanfattning av problemet med fibrosarkom hos katt.

De första rapporterna om dessa tumörer kom i början och mitten på 1990-talet från USA, där flera epidemiologiska undersökningar visade att fibrosarkom uppträdde mer frekvent på injektionsplatser, särskilt i den interskapulära regionen i nacken, hos vaccinerade katter jämfört med icke vaccinerade katter (1, 5, 6). I början riktades uppmärksamheten mot att tumörerna skulle kunna knytas till subkutana injektionsplatsrelaterade inflammationer i samband med vaccinationer mot rabies. I många av de tidiga fallen kunde man i fibrosarkomen se makrofager innehållande ett brunt pigment, som visade sig vara aluminium. Aluminium används som adjuvans i rabiesvacciner och detta framfördes som en nyckelfaktor då det möjliga sambandet mellan vaccination och tumörinduktion diskuterades. Det har senare visat sig att tumörerna även kan relateras till andra vacciner, även sådana utan adjuvans. Det antas att vaccininjektionerna ger upphov till en granulomatös reaktion, som kan leda till en malign transformation av fibroblaster eller myofibroblaster, vilket ger upphov till sarkom. Enligt denna hypotes kan hos känsliga katter fibrosarkom framkallas av vilket material som helst som ger en lokal inflammation på injektionsplatsen. Det finns rapporter om att även injektion av icke-immunologiska veterinärmedicinska läkemedel kan leda till induktion av lokala fibrosarkom. Fibrosarkom är en relativt vanlig tumörtyp hos katt, men de injektionsplatsrelaterade tumörerna tenderar att uppträda hos yngre djur och är ofta större och mer aggressiva (3, 4).

Låg risk

Risken för att injektionsplatsrelaterade fibrosarkom ska framkallas är låg, men den ökar med antalet vaccinationer som ges på samma ställe. I USA anges inci- ➤

densen fibrosarkom till mellan en och tio per 10 000 vaccinationer för rabiesvaccin eller vaccin mot felin leukos (FeLV). I en retrospektiv analys av biverkningsrapporteringen i England från 1995 till 1999 anges för alla kattvacciner som sålts incidensen fibrosarkom till endast 0,21 fall per 100 000 doser (3). Incidenssiffrorna måste dock betraktas med försiktighet eftersom det i retrospektiva undersökningar finns inneboende osäkerhetsfaktorer, såsom antalet tidigare vaccinationer, vilken produkt som har givits, intervallet mellan administrering och uppträdandet av en tumör, histopatologisk klassificering, m m.

Det har nyligen från läkemedelsmyndigheten i London (EMEA) publicerats en skrivelse (2) där information och råd ges till veterinärer (advisory notice to veterinary surgeons) beträffande injektionsplatsrelaterade fibrosarkom hos katt (skrivelsen återfinns på EMEA:s hemsida: www.emea.eu.int). Det som står här fokuserar främst på vacciner, men man framhåller att veterinärer bör vara medvetna om att subkutan eller intramuskulär injektion till katt av vilket läkemedel som helst som leder till en inflammation på injektionsplatsen kan vara förknippad med en ökad risk för utveckling av fibrosarkom. Det framhålls att vaccinationer är det enda säkra sättet att förhindra att katter drabbas av vissa allvarliga infektiösa sjukdomar. Man påpekar dock att de immunitetsdurationer som tillverkarna av vacciner anger är minimidurationer och att detta bör tas i beaktande vid revaccinationer.

Reaktioner vid infektionsbehandlingar

Det finns sju rapporter inom gruppen "QJ – Infektionssjukdomar". Fyra av dessa rör enrofloxacin (Baytril vet). Hos en katt som gavs enrofloxacin (ca 5 mg/kg i tre dagar) och även tolfenaminsyra (Tolfedine vet, NSAID-preparat) i samband med en urinvägsinfektion sågs sista behandlingsdagen vidgade pupiller och katten reagerade inte för ljus. Behandlingen avbröts. Vid undersökning två dagar senare kunde inget fel ses på ögonen. Hos en annan katt som fick enrofloxacin (ca 5 mg/kg) och även karprofen (Rimadyl vet) i samband med en urinvägsinfektion upptäcktes efter fyra dagar att den såg dåligt och hade stora pupiller. Behandlingen avbröts och vid kontroll dagen efter kunde inga ögonförändringar ses.

Så som beskrivits tidigare (12) finns det enstaka rapporter om att enrofloxacin kan ge ögonskador hos katt. Det rekommenderas därför att man inte ska överskrida dosen 5 mg/kg och dygn till katt.

En annan katt som hade inappetens, svullen tungbas och lindrigt förstorade lymfkörtlar behandlades med amoxicillin under 10 dagar. Den blev symtomfri, men blodprov visade förhöjt antal vita blodkroppar. Den sattes därför på enrofloxacintabletter. Dagen efter började den klia sig och blev erytematös på delar av kroppen. Under de följande dagarna utvecklades erosioner och ulcerationer runt bröstvårtor och öron. Behandlingen avbröts och katten sattes igen på amoxicillin. Två dagar senare konstaterades utbredda nekroser på stora delar av kroppsytan. Biopsier visade toxisk epidermal nekrolys. Katten dog samma dag.

En annan katt opererades för urinsten och fick postoperativt enrofloxacin och amoxicillin. Två dagar senare fick katten ett epileptiskt anfall, som den rapporterande veterinären misstänkte kunde vara läkemedelsinducerat.

En katt som fick marbofloxacin (Marbocyl vet) mot småsår på huvudet började kräkas en halv timme efter tablettgivan. Den blev sedan snabbt mycket dålig och dog. En annan katt fick under 10 dagar amoxicllintabletter (Synulox vet) efter ett livmoderframfall i samband med att katten fått ungar. Katten fick utslag och blåsor i huden. Den behandlades med cefalosporintabletter (Dermacef vet) och fucidinsalva och hudlesionerna läkte så småningom ut. En katt som fick trimetoprimsulfatabletter mot en urinvägsinfektion reagerade med kräkningar.

FIGUR 3. *Det finns i rapporteringen ett avsevärt antal meddelanden om att katter, liksom hundar, kan få biverkningar då de ges anestetika eller sedativa.*

Biverkningar mot antiparasitära medel

Inom grupp "QP – Parasitsjukdomar" finns sex rapporter. Tre rör katter som fick fipronil (Frontline vet spot-on). Hos en katt observerades ett hårlöst område på platsen för applikationen. Hos en annan katt sågs utslag och knölar runt halsen. Hos en katt observerades epileptiska anfall vid ett par tillfällen ca en vecka efter fipronilapplikationerna. Det finns i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen ett par meddelanden om CNS-symtom hos katter, och även hos hundar, som behandlats med fipronil (10, 11). Det är dock osäkert om de epileptiska anfallen i det här aktuella fallet kan relateras till fipronil.

En katt behandlades med imidakloprid (Advantage vet kutan lösning). Efter ca en halv timme blev katten skärrad och okontaktbar. Katten badades och återhämtade sig så småningom. Hos en katt som fick en injektion av prazikvantel (Droncit vet) uppträdde ett sår, följt av en hårlös fläck, på injektionsplatsen. En annan katt blev vinglig två till tre timmar efter behandling med prazikvanteltabletter.

Symtom efter anestetika eller sedativa

Inom grupp "QN – Nervsystemet" finns sex rapporter. Ett fall rör en katt som fick medetomidin (Domitor vet),

ketamin (Ketaminol vet) och butorfanol (Torbugesic) i samband med en operation och som vid uppvaknandet drabbades av hjärtstillestånd och dog. En annan katt som fick samma läkemedel exciterade och kastade sig runt i rummet. Den lugnade så småningom ner sig efter att ha fått diazepam. Hos en katt som fick medetomidin och ketamin (Ketalar) och som antidot atipamezol (Antisedan vet) noterades att pupillen i ena ögat var mycket större än i det andra ögat. Efter en månad var skillnaden i pupillstorlek mindre men ändå urskiljbar.

En katt som fått xylacin (Rompun vet) och xylokain-adrenalin i samband med en operation vaknade upp efter ingreppet, men den blev efter 15 timmar vinglig och den dog sedan inom en halvtimme. En katt som sederades med medetomidin och som även gavs xylokain fick en kraftig reaktion med kramper. Den fick atipamezol och återhämtade sig. Hos en katt som fick xylacin (Narcoxyl vet) noterades alopeki på platsen för injektionen. Det finns i den tidigare rapporteringen ett avsevärt antal meddelanden om att katter, liksom hundar, kan få biverkningar då de ges anestetika eller sedativa (8, 9, 11, 12). Man bör alltså vara uppmärksam på att dessa substanser kan ge negativa reaktioner hos enstaka katter.

Övriga biverkningar

Inom grupp "Hormoner, exkl könshormoner" finns tre rapporter. Hos en katt som fick tiamazol tabletter (Thacapzol) mot hypertyreos noterades en lindrig hudrodnad kring ögon och öron de dagar katten fick medicinen. Det finns två rapporter om att katter som fick metylprednisolon (Depo-Medrol) mot allergier reagerade med dålig balans, speciellt i bakbenen en halv till en timme efter injektionerna. De blev bättre inom ett par timmar.

Inom gruppen "QG – Urin- och könshormoner" finns två rapporter. En hankatt som fick en injektion av medroxyprogesteron (Promon vet) mot nymfomani blev svag och illamående under 1,5 timme efter behandlingen. Symtomen varade i ca tre till fyra timmar. En honkatt fick Promon vet tabletter för uppskjutande av löpning och kräktes i anslutning till behandlingarna. Vid byte till Gestapuran vet upphörde kräkningarna.

KANIN

Hos en kanin som fick Protect Line, som är en naturprodukt mot fästingar, loppor, löss och kvalster hos hund, katt och kanin, sågs en kraftig lokal reaktion på applikationsplatsen. Kaninen fick sedan flera kala och skorviga fläckar från nacken och utmed ryggen. En annan kanin blev hastigt dålig och dog 14 dagar efter en behandling med Frontline spot-on. Det är osäkert om dödsfallet kan relateras till behandlingen.

FIGUR 4. *En dumboråtta som fått medetomidin och ketamin i samband med kastration återfick inte medvetandet och dog inom 15 minuter.*

RÅTTA

Två dumboråttor gavs medetomidin och ketamin i samband med en kastration. Postoperativt gavs atipamezol som antidot, varvid den ena råttan vaknade upp. Den andra råttan återfick emellertid inte medvetandet utan dog inom 15 minuter.

REAKTIONER HOS MÄNNISKA PÅ PYRETROIDER

Det finns fyra rapporter om reaktioner hos människa till följd av exponering för pyretroider registrerade för veterinärmedicinskt bruk (i tre fall permetrin-/Exspot vet spot-on lösning, i ett fall deltametrin/Scalibor vet halsband). I två av fallen som rör Exspot vet och i fallet som rör Scalibor vet rapporterades om hudreaktioner (urtikaria, klåda, rodnad och stickningar i huden) hos djurägare som varit i kontakt med behandlade hundar. I ett av fallen för Exspot vet slickade djurägaren av misstag en hand efter att ha behandlat sin hund. Handen hade tvättats, men bara med vatten. Inom 20 minuter blev djurägaren yr och illamående och kände en dålig smak i munnen. Reaktionen varade ca en timme.

Det finns från England och USA flera meddelanden om reaktioner hos människa efter kontakt med pyretroider avsedda för veterinärmedicinskt bruk. Det har som regel varit milda till moderata hudreaktioner med övergående symtom, men det finns också rapporter om allvarligare allergiska och respiratoriska reaktioner.

AVSLUTNING

Rapporteringen av läkemedelsbiverkningar innebär möjligheter att upptäcka nya biverkningar hos djur och att bevaka kända negativa läkemedelseffekter. Man bör vara extra observant på nya preparat under de första åren efter introduktionen. Det finns för veterinärer, liksom för viss personal inom human hälso- och sjukvård, en författningsmässig skyldighet att rapportera vissa biverkningar. För veterinärer anges detta i Läkemedelsverkets författningssamling LVFS 2001:12, 11 § enligt följande: "Veterinärer skall till Läkemedelsverket snarast rapportera samtliga allvarliga biverkningar, samtliga oförutsedda

➤ biverkningar, samtliga biverkningar hos människor som uppstått till följd av exponering för veterinärmedicinskt läkemedel samt sådana biverkningar som synes öka i frekvens".

Det är av stort värde att de negativa läkemedelsreaktioner som ses anmäls. Rapporteringen bör ske redan vid misstanke om biverkan. Jag vill tacka alla kolleger som har skickat in biverkningsrapporter!

SUMMARY

Adverse reactions to veterinary drugs reported in sweden during 2001 and 2002, part 3

This article is the third of three, describing the suspected adverse drug reactions reported by Swedish veterinarians during 2001 and 2002. In the present article the adverse reactions in cats and other species are described. In the previous articles the adverse reactions in horses, cattle, swine and dogs were described. The total number of reports for 2001 were 154 and for 2002 167, i e in all 321 reports. Among these 46 reports concern horses, 10 cattle, 1 swine, 194 dogs, 67 cats, 2 rabbits and 1 rat.

In cats, as in dogs, negative effects of vaccines were the most frequently reported adverse reactions. One cat, which was vaccinated with a vaccine containing attenuated feline panleucopenia virus, attenuated feline calici virus and attenuated feline rhinotracheitis virus was reported to develop a fibrosarcoma in the interscapular region of the neck, which was the site of the vaccinations. Recently much attention has been drawn to the occurrence of injection-site fibrosarcomas, which in rare cases are seen in cats and not only may be related to vaccinations, but also to injections of non-immunological drugs. The European drug authority in London (EMEA) has recently published a document in which the problem with injection site fribrosarcomas is discussed (the document can be found at www.emea.eu.int).

Referenser

1. Doddy FD, Glickman LT, Glickman NW & Janovitz EB. Feline fibrosarcomas at vaccination sites and non-vaccination sites. J Comp Pathol 1996, 114, 466-499.
2. EMEA, Committee for Veterinary Medicinal Products: Advisory notice to veterinary surgeons regarding the development of fibrosarcomas at sites of injection of veterinary medicinal products, EMEA/CVMP/205/03-FINAL (www.emea.eu.int).
3. Gaskell R, Gettinby G, Graham S & Skilton D. Veterinary products committee report on feline and canine vaccination. Final Report. Defra Publications, UK; ISBN: 0-95311234-5-6.
4. Gaskell R, Gettinby G, Graham S & Skilton D. Veterinary products committee working group report on feline and canine vaccination. Vet Rec 2002, 150, 126-134.
5. Hendrick MJ, Shofer SF, Goldschmidt MH, Haivland JC, Schelling SH, Engler SJ & Gliatto M: Comparison of fibrosarcomas that developed at vaccination sites and at nonvaccination sites in cats: 239 cases (1991-1992). J Am Vet Med Assoc 1994, 205, 1425-1429.
6. Kass PH, Barnes WG Jr, Spangler WL, Chomel BB & Culbertson MR. Epidemiologic evidence for a causal relation between vaccination and fibrosarcoma tumorigenesis in cats. J Am Vet Med Assoc 1993, 203, 396-405.
7. Ström Holst B, Karlstam E & Englund L. Vaccinassocierade sarkom hos katt. Svensk VetTidn 2001, 53, 573-577.
8. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade 1991-1995, del 2. Svensk VetTidn 1996, 48, 227-235.
9. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade 1996. Svensk VetTidn 1997, 49, 423-428.
10. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade 1997 och 1998. Svensk VetTidn 1999, 51, 12-18.
11. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade 1999, del 2. Svensk VetTidn 2000, 52, 637-642.
12. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade 2000, del 2. Svensk VetTidn 2002, 54, 71-77.
13. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade under 2001 och 2002, del 1. Svensk VetTidn 2003, 55, 8-9, 71-77.
14. Tjälve H. Läkemedelsbiverkningar hos djur rapporterade under 2001 och 2002, del 2. Svensk VetTidn 2003, 55, 10, 25-33.

* **HANS TJÄLVE,** VMD, professor, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala och Institutionen för farmakologi och toxikologi, SLU, Box 573, 751 23 Uppsala.

Vilken är din diagnos? – Svar

Svar och diskussion

Normal sinusrytm med enstaka kammarextraslag, sannolikt från ett fokus i höger kammare. Kammarextraslag kännetecknas av att de kommer tidigt i rytmen och inte föregås av en prematur P-våg. Ofta är QRS-komplexets utseende avvikande med hög amplitud och lång duration. Om komplexet genereras i höger kammare kommer det att sist depolarisera vänster kammare och därmed anta ett utseende som liknar komplex som genereras när den vänstra ledningsskänkeln är blockerad. Var fokus för kammarextraslagen är beläget är naturligtvis framför allt av akademiskt intresse. Om det finns kammarkomplex av flera olika utseende så är sannolikheten hög för att det finns fler än ett "irriterat" fokus, och därmed ökar benägenheten att försöka behandla extraslagen. I detta fall med enstaka kammarextraslag utan kliniska symtom finns sannolikt inga skäl att medicinera. Dock bör bakomliggande hjärtsjukdom uteslutas med hjälp av ekokardiografi. ■

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

Fällda veterinärer friade av länsrätten

I SVT nr 10/03 redogjordes för ett ärende i den veterinära ansvarsnämnden, där två veterinärer fälldes av nämnden för att de inte vidtagit relevanta åtgärder vid behandling av en hund med misstänkt diskbråck. Veterinärerna överklagade ansvarsnämndens beslut till Länsrätten i Jönköping, som efter sin prövning friade båda.

I SVT 10/03 redogörs för ett ansvarsärende där veterinärerna XX och YY tilldelades var sin erinran för det sätt på vilket de handlagt behandlingen av en hund med misstänkt diskbråck.

Ansvarsnämnden gav i sitt utlåtande följande kommentar: "När hunden kom in till djursjukhuset satte veterinär XX in Rimadyl. Denna medicinering var inte tillräcklig, utan adekvat behandling hade varit att ge stora doser kortison för att reducera sekundära skador på ryggmärgen. Enligt nämndens mening bör kunskap om behandlingsmetoden finnas på ett djursjukhus. Vidare skulle hunden omedelbart ha röntgats. Med vetskap om att röntgenapparaten var ur funktion borde XX ha remitterat hunden till ett annat djursjukhus med resurser att göra en myelografi. ... Inte heller YY satte in kortison eller remitterade hunden till ett annat djursjukhus."

Mot bakgrund av detta ställningstagande tilldelade ansvarsnämnden veterinärna XX och YY var sin erinran.

Länsrättens bedömning

Båda veterinärerna överklagade ansvarsnämndens beslut till Länsrätten i Jönköping. Länsrätten inhämtade sakkunniguttlåtande från en svensk expert, och kom till en annan slutsats än ansvarsnämnden.

"Mot bakgrund av vad den i länsrätten sakkunniga har anfört konstaterar länsrätten att det råder osäkerhet om huruvida en hund med diskbråck bör behandlas med kortison. Osäkerheten avseende verkan av behandling med kortison är enligt länsrättens mening sådan att en underlåtenhet att ge kortison som motsvarar omständigheterna i förevarande mål inte bör läggas en veterinär till last vid bedömningen av om disciplinär påföljd ska meddelas".

Länsrätten fortsätter: "Det är i målet ostridigt att veterinär XX inte har remitterat hunden till annat djursjukhus. Huruvida denna omständighet skall ligga till grund för att meddela XX disciplinåtföljd skall bedömas mot bakgrund av de diskussioner som förts mellan anmälarens maka och son å ena sidan, och XX å andra sidan. Parterna har lämnat motstridiga uppgifter beträffande frågan om vad som sagts och vilka besked som lämnats vid nämnda diskussion. Länsrätten finner mot denna bakgrund att tillräckliga skäl inte föreligger för att lägga omständigheten att XX inte har remitterat hunden till annat djursjukhus till grund för att meddela XX disciplinpåföljd."

Inte heller för veterinär YY fann länsrätten att det fanns tillräckliga skäl för att rikta någon kritik mot hennes veterinära yrkesutövning. Rätten biföll därför båda överklagandena. ■

Veterinärer i Hollywoodfilm

Eva Rosengren, frilansjournalist

Foto: 20th Century Fox.

Dr Dolittle (Eddie Murphy) upptäcker att det är mer givande att bota djur än människor.

Galna sadister eller klantiga karriärister – i Hollywood lever veterinärerna långt ifrån idyllen i Emmerdale Farm. Att vara veterinär på film är ett tufft jobb.

TV-veterinärer finns det gott om. Ända sedan James Herriot huserade i vår herres hage för 25 år sedan har TV-serierna befolkats av dem – godmodiga och fryntliga djurdoktorer på den brittiska landsbygden. Men i Hollywood är veterinärerna av ett annat snitt. Där är de stressade cityveterinärer, kortlivade zoodoktorer – eller rent av sadistiska hundhatare.

SADIST ELLER RAPPKÄFT

Ingen filmveterinär kan vara värre än den som stackars *Beethoven* råkar ut för i filmen med samma namn. Den här djurdoktorn fångar in hundar för att använda dem som försöksdjur – för att testa vapen. Sankt bernhardshunden Beethoven tänker han använda för att se hur mycket skada en nytillverkad förstörelsekula kan göra i ett huvud. Som väl är går ingenting som veterinären tänkt sig.

Foto: Universal Pictures

Djurdoktorn (Dean Jones) i Beethoven fångar in hundar för att använda dem som försöksdjur – för att testa vapen. Lyckligtvis går ingenting som han tänkt sig.

Faktum är att det mesta krånglar för veterinärerna i Hollywood. En som får det ordentligt hett om öronen är Claire Danes i *Terminator 3: Rise of the Machines,* en film som går på biograferna just nu. Hon spelar veterinären som tillsammans med den nu 22-årige John Connor står på företaget Skynets dödslista.

Foto: Warner Bros Pictures.

I Terminator 3 får den unga kvinnliga veterinären (Claire Danes) lära sig att hantera eldvapen och skjuta ner stridsflygplan.

När en kvinnlig mördarrobot, T-X, skickas tillbaka i tiden för att ta död på dem, står deras enda hopp till den gamle Terminator – Arnold Schwarzenegger. Under tiden får den unga veterinären lära sig att hantera eldvapen och skjuta ner stridsflygplan.

Corky Romano får också lära sig skjuta när hans bossiga maffiafamilj kräver att han byter arbetet på den trevliga veterinärmottagningen mot tillvaron som agent för att fixa undan bevisen som FBI har mot fadern. Den klantige Corky lyckas vända upp och ner på det mesta när han agerar dubbelagent, men i slutändan står han ändå där med en egen veterinärmottagning och den snygga agentpartnern som fru.

Riktigt lika farligt blir det inte för Janeanne Garofalo i *Sanningen om katter och hundar,* men hon lyckas ändå trassla till det. Tuffa Garofalo spelar en rappkäftad veterinär med ett eget radioprogram – Pet Doctor – som har svar på det mesta men hellre pratar med katter och hundar än med deras hussar. Det rör till sig när hon låter fotomodellen till granne (Uma Thurman) spela henne själv på en träff med en manlig lyssnare.

MER GIVANDE ATT BOTA DJUR

För *Dr Dolittle* blir det stökigt när han upptäcker att han kan tala med djuren. I de senaste filmerna med Eddie Murphy är Dolittle visserligen inte veterinär utan vanlig läkare, men snart invaderas hans hem av sjuka djur som vill bli botade. Dessutom får han en självmordsbenägen tiger på halsen. Det här är inte precis vad den karriärsugne Dr Dolittle tänkt sig, men så småningom upptäcker han att det är mer givande att bota djur än människor.

En annan filmveterinär som får både djur och människor som patienter är Lisa Kudrow (för TV-publiken mera känd som Phoebe i succéserien Vänner) i filmen *Bark*. Hon ställs inför en svår uppgift när hon får Lucy som patient. Lucy tror nämligen att hon är en hund och kan inte sluta skälla. Maken uppsöker både läkare och veterinär, men inget hjälper. Det är bara att klappa Lucy och ge henne en boll att leka med.

KORTLIVADE ZOOVETERINÄRER

Om cityveterinärerna har det lite besvärligt på film, så är det ännu värre för zoo-

Foto: CANAL+

I The Zookeeper stannar den zooanställde Ludovic (Sam Neill) ensam kvar att sköta stadens djurpark tillsammans med en veterinär. Filmen är aktuell på CANAL+.

veterinärerna. Ibland överlever de inte ens den första halvtimmen. I den romantiska komedin *Return to me* blir det inte många minuter i rutan för veterinären Elizabeth innan hon dör i en bilolycka. Lyckligtvis lever hon kvar genom att hennes hjärta inopereras i Grace (Minnie Driver), medan Elizabeths man Bob (David Duchovny) får fullfölja hennes livsprojekt att ge gorillan Hank ett större hägn i Chicagos djurpark. Gorillan känner igen Elizabeth i Grace. Det gör inte Bob.

I *The Zookeeper* lyckas veterinären inte heller komma undan med livet i behåll, men så är det här ingen smörig Hollywood-rulle. Under ett fiktivt inbördeskrig i ett land i det nutida Östeuropa blir den zooanställde Ludovic (Sam Neill) ensam kvar att sköta stadens djurpark tillsammans med en veterinär. Snart nog råkar veterinären illa ut. Kallt och hungrigt blir det för de stackars djuren som dessutom måste leva med att bli granatbeskjutna.

SMÅKNÄPPA FILMVETERINÄRER

Bättre går det för djurparksveterinärerna i *Otäcka djur* med gänget från *En fisk som heter Wanda*.

John Cleese blir vd för en djurpark och vill bara ha kvar de farliga djuren – eftersom de drar flest besökare. Michael Palin och de andra djurskötarna gör sitt bästa för att övertyga Cleese om hur farliga kaniner och andra smågnagare kan vara. Så sällar de sig till skaran av klantiga och småknäppa filmveterinärer som försöker få ihop ett "happy end" för både människor och djur.

»Det fanns ju inga hästar på ön, så vi ryktade de två stackars korna fiskaren hade«

COOL DJURDOKTOR

Den ende filmveterinären som stämmer överens med TV-bilden av den trygge djurdoktorn på landet är Sam Shepard i den gamla 80-talskomedin *Baby Boom*. Han tar det cool med den hysteriska Diane Keaton och släpper in nästa patient – en häst. Keaton får ångra att hon tog honom för människoläkare och berättade om sitt fattiga sexliv.

Några andra som troligtvis får till det är Adam Sandler och Drew Barrymore i kommande filmen *Fifty First Kisses*. Här spelar Adam Sandler en veterinär på Hawaii. Och på tal om filmstjärnor så har Julia Roberts i flera intervjuer sagt att hon drömde om att bli veterinär. Den drömmen skippade hon uppenbarligen, men i Sverige finns faktiskt filmstjärnor som gjorde verklighet av sin dröm att bli veterinär. En av dem är Lillemor Wodmar.

TEDDY PÅ SALTKRÅKAN

Lillemor spelade Teddy i *Vi på Saltkråkan* i början och mitten av 1960-talet.

– Det var helt fantastiska somrar med en jättefin gemenskap, berättar hon. Det är inte utan att den fina stämningen märks i TV-rutan. Lillemor hade också ett gemensamt intresse med Bitte Ulvskog som spelade Freddy.

– Både Bitte och jag var hästintresserade. Det fanns ju inga hästar därute på ön, så vi ryktade de två stackars korna som fiskaren hade.

Numera arbetar Lillemor Wodmar som gränsveterinär för Livsmedelsverket i Stockholm.

Foto: Svensk Filmindustri.

Lillemor Wodmar spelade Teddy (inringad) i Vi på Saltkråkan i början och mitten av 1960-talet.

– Det är ett intensivt jobb – vi är ju Sveriges största gränskontroll. Och även om lusten att skådespela fanns efter Saltkråkan, är hon glad att hon fastnade för sitt ursprungliga drömyrke.

– Det är ett fascinerande yrke med en otrolig samhörighet. Vart man än kommer i världen, kan man ta kontakt med en veterinär och så är man välkommen.

DJURISK INSPIRATION?

För övrigt finns det en filmversion av *I vår herres hage* från 1974 med Anthony Hopkins som veterinär. Månne var det därifrån han hämtade sin inspiration till rollen som Hannibal "the cannibal" Lecter?

***EVA ROSENGREN,** frilansjournalist, Birgittagatan 3B, 414 53 Göteborg.

Physiology of Domestic Animals

bokanmälan

Äntligen en modern fysiologibok

Ett mångårigt imponerande arbete har nu resulterat i att det äntligen finns en modern välillustrerad internationell lärobok i husdjurens fysiologi. Boken heter Physiology of Domestic Animals och har tre norska författare: professor Øystein V Sjaastad vid Norges veterinærhøgskole, professor Knut Hove vid Norges landbrukshøgskole och professor Olav Sand vid Universitetet i Oslo.

Boken visar på stora kunskaper hos författarna presenterade på ett engagerande och lättfattligt sätt. Den har en pedagogisk uppläggning, innehåller 540 välgjorda färgillustrerationer och ett mycket omfattande register.

Värdefulla faktarutor

Till varje kapitel finns dessutom "faktarutor" med kliniska exempel (totalt 180 st) som väl knyter samman förståelsen mellan fysiologi, patofysiologi och sjukdomsmekanismer. Faktarutorna är av stort värde både för studenter och den yrkesverksamme veterinären då de skapar förståelse för sambanden mellan funktion och dysfunktion samtidigt som det ökar "aptiten" på att läsa mer i boken.

Huvudförfattarens bakgrund som veterinär med mångårig erfarenhet av att undervisa i fysiologi avspeglar sig tydligt i att boken på ett lämpligt sätt fokuserar på de delar av fysiologin som är relevant för veterinärstudenter, veterinärer och andra högskolehusdjursutbildningar. Boken fungerar även väl som uppslagsverk för de veterinärpraktiker som vill fräscha upp sina kunskaper i fysiologi och därmed öka förståelsen av sjukdomsmekanismer/symtom, verkningsmekanismer för olika mediciner, blodsvar m m.

Anpassad för undervisning

Varje kapitel avslutas med en serie frågor där läsaren själv kan testa om man uppfattat det centrala budskapet i respektive kapitel samt en referenslista för den som vill söka djupare kunskaper.

För den som undervisar i husdjurens fysiologi är det dessutom en stor fördel att bokens figurer finns tillgängliga via www.scanvetpress.com

Boken kan köpas/beställas från akademibokhandeln Lundeq i Uppsala tel 018-13 98 30 eller beställes från VESO (fax 0047-22 96 11 11 – eller e-post sissel.bakken@veso.no).

Faktarutorna är av stort värde då de skapar förståelse för sambanden mellan funktion och dysfunktion.

Clarence Kvart
professor, Inst för anatomi och fysiologi, SLU, Uppsala

FAKTA

Physiology of Domestic Animals

Författare: Øystein Sjaastad, Knut Hove och Olav Sand.

Förlag: Scandinavian Veterinary Press, Oslo, 2003.

Antal sidor: 735 sidor, rikligt illustrerad med teckningar och principskisser i färg.

Pris: 100 euro + porto vid beställning via hemsidan: www.scanvetpress.com

ISBN-nummer: 82-91743-11-8

noterat

Minröjarråttor framtidens modell

Ett djur som troligen kommer att ersätta de traditionella hundarna som minröjare tros vara jättepungråttan från Afrika, rapporterar tidningen Naturvetaren nr 8/03. Råttan väger runt 1,5 kilo och kan bli upp till åtta år gammal.

En minröjarhund tar tre år att utbilda till en kostnad av ca 230 000 kronor. Den kräver dessutom en välutbildad ledare. Ledaren tar ofta längre tid att utbilda än hunden.

Organisationen Geneva International Centre for Humanitarian Demining har börjat studera användandet av andra djur som minröjare. Tidigare i år utexaminerades den första klassen av minröjarråttor av arten jättepungråtta, och djuren håller nu på att testas i fält. Råttorna är lätta att hantera, träna och föda upp och de är också motståndskraftiga mot många tropiska sjukdomar. De gillar repetitiva uppgifter och deras luktsinne är jämförbart med hundars. Att råttorna har lättare kroppsvikt gör dessutom att de inte utlöser de minor de eventuellt råkar trampa på. Det har visat sig ta bara sex månader att träna upp dessa jättepungråttor och kostnaden blir då endast ca 7 500 kronor styck. Råttorna är dessutom inte beroende av en bra ledare: när de hittar en mina skrapar de lite på marken och belönas med en bit banan eller en jordnöt.

Foto: Geneva International Centre for Humanitarian Demining.

Sjukdomsövervakning hos animalieproducerande djur

Helene Wahlström, leg veterinär, epidemiolog.*

Hälsoläget bland svenska djur är gott, konstaterar SVA i rapporten om sjukdomsövervakning hos animalieproducerande djur.

SVA har nyligen offentliggjort en översyn av sjukdomsövervakningen hos svenska animalieproducerande djur. Hälsoläget bland djuren är gott och övervakningen av smittsamma sjukdomar har fungerat. SVA lämnar i rapporten ändå ett antal förslag till förbättringar av sjukdomsövervakningen.

Med hjälp av medel från Jordbruksverket och Köttböndernas forskningsprogram har en översyn av sjukdomsövervakningen hos svenska animalieproducerande djur gjorts. Ansvarig för projektet har varit Helene Wahlström och en referensgrupp bestående av Sven Ove Olsson, Svensk Mjölk, Johan Lindblad, Svensk Fågel, Jan Åke Robertsson/Martin Wierup och Sven Viring, Svensk Djurhälsovården, Pia Gustavsson/Inger Nilsson, Jordbruksverket, Lars Plym-Forsell/Kajsa Sören, Livsmedelsverket, Anders Engvall, Ivar Vågsholm, Marianne Elvander, Desirée Jansson, Carl Hård, Per Wallgren, Kerstin Klingenberg och Torsten Mörner, SVA.

Rapporten finns på SVA-biblioteket och kan även beställas till en kostnad av 60 kronor från Informationsavdelningen vid SVA.

GOTT HÄLSOLÄGE

Hälsoläget bland svenska animalieproducerande djur är gott. Man kan därför konkludera att, givet det smittryck som populationen varit utsatt för, övervakningen av smittsamma sjukdomar har fungerat.

Smittrycket kan dock förändras snabbt vilket kan medföra ett behov av förändrad/förbättrad sjukdomsövervakning. Efter Sveriges inträde i EU bedöms vi ha en mera utsatt position och därmed ett ökat behov av att snabbt kunna påvisa eventuella nyintroducerade smittämnen. Vid internationell handel kommer behovet också att öka av att kunna dokumentera sjukdomsläget med hjälp av resultat från övervakningssystem av god epidemiologisk design. Även en transparent beskrivning av både veterinärmyndigheter och sjukdomsövervakning bedöms få en ökad betydelse.

GENERELL ÖVERVAKNING

Rapporten inleds med en beskrivning av den information som finns om befintliga djurpopulationer av nötkreatur, svin, får, get och fjäderfä. Därefter beskrivs det befintliga övervakningssystemet.

Den generella övervakningen, dvs övervakning som omfattar alla smittämnen (klinisk övervakning m m), summeras för att ge en övergripande bild. Övervakning/information som skulle kunna komplettera befintlig övervakning beskrivs också.

Utvärdering av data från de senaste 30 åren visar att den generella övervakningen varit av störst betydelse för att påvisa nya eller nyintroducerade sjukdomar. God kompetens liksom ekonomiska möjligheter att genomföra utredningar bedöms ha varit av betydelse för att påvisa sjukdomarna.

Översynen visar att metoder behövs för att följa, utvärdera och dokumentera hur den generella övervakningen fungerar. För att exemplifiera detta gjordes en sammanställning och analys av utförda obduktioner, utredda fall av misstänkt allvarlig sjukdom (inklusive salmonella) under 1998-2001, samt utförda analyser avseende tuberkulos under de senaste tio åren.

Foto: Bengt Ekberg.

Utvärdering av data från de senaste 30 åren visar att den generella övervakningen varit av störst betydelse för att påvisa nya eller nyintroducerade sjukdomar.

RIKTAD ÖVERVAKNING

Den riktade övervakningen, dvs övervakning inriktad på ett specifikt smittämne (serologiska screeningar m m), sammanfattas i rapporten. Denna övervakning syftar framför allt till att dokumentera läget avseende allvarliga smittsamma sjukdomar. Beskrivningen omfattar dels den kontinuerliga övervakningen och dels tidsbegränsad övervakning som skett under de senaste cirka tio åren.

Rapporten betonar vikten av att syftet med övervakningen specificeras (god beställarkompetens), att epidemiologisk och annan expertis används för att få en optimal uppläggning av övervakningen, att regelbunden sammanställning och utvärdering av övervakningen sker och att resultaten publiceras/distribueras snabbt.

Obduktionsverksamheten beskrivs separat trots att det är en del av den generella övervakningen. Värdet av de utförda obduktionerna är svårt att bedöma eftersom tillräckliga fakta inte finns tillgängliga. Översynen har inte funnit underlag för att det tidigare uppsatta

Man bör stimulera till en ökad anslutning till hälsokontrollprogram och att husdjursorganisationernas roll i sjukdomsövervakningen ökas, föreslår SVA.

målet med obduktionsanslaget om 4 000 obducerade djur per år ska förändras. Analys av obduktionsdata från 1998-2001 visar dock att vissa populationer och vissa regioner haft en obduktionsfrekvens som bedöms vara för låg.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

I rapporten lämnas förslag till åtgärder av både mer generell och specifik natur. Förslagen är varierande och i vissa fall av långtgående natur. Översynen har dock inte haft till uppgift att se på ekonomiska eller andra konsekvenser av föreslagna åtgärder. I det fortsatta arbetet med genomgång av sjukdomsövervakningen, som föreslås i rapporten, måste naturligtvis ekonomiska och andra aspekter av rapportens förslag beaktas.

Här sammanfattas de viktigaste förslagen med försök att gradera dem i viktighetsordning:

Fortsatt översyn

Arbetet med översyn av sjukdomsövervakningen bör fortsätta. Övervakning av respektive smittämne och djurslag bör utvärderas och bedömas om den uppfyller det önskade syftet. Upprättandet av en stab eller ett nätverk med kompetens från olika discipliner (veterinärmedicin, epidemiologi, riskanalys, statistik m m) bedöms kunna underlätta planering, koordinering, sammanställning och analys av övervakningsdata.

Sammanställning av resultat

Resultaten av den riktade övervakningen bör sammanställas och analyseras på ett utförligare sätt och innehålla statistiska beräkningar med skattning av säkerhet så att det framgår för användare vad övervakningen kan visa. Publicering, t ex på Internet, bör ske så snart som möjligt. Resultat av samtliga övervakningsprogram bör också publiceras samlat årligen.

Bättre utvärdering av analyser

Sammanställning och utvärdering av utförda utredningar/analyser av betydelse för att dokumentera smittläget bör förbättras. Detta gäller t ex utredningar avseende epizootilagssjukdomar och relevanta anmälningspliktiga sjukdomar, obduktionsanslaget och utredningar inom hälso-kontrollprogram samt antal utförda analyser av relevanta patogener. Sådana sammanställningar bör också kunna spegla hur den generella övervakningen fungerar/förändras över tiden. Resultaten bör göras tillgängliga t ex på Internet.

Upprättande av register

Register bör upprättas/kompletteras för alla populationer som ska övervakas. Vid planering och utvärdering av övervakningsprogram bör SVA ha tillgång till befintliga register. Statistik över slaktade/besiktigade djur bör förbättras och publiceras t ex på Internet.

Ökad anslutning till kontrollprogram

Man bör stimulera till en ökad anslutning till hälsokontrollprogram och att husdjursorganisationernas roll i sjukdomsövervakningen ökas. Man bör verka för att stärka samarbetet avseende smittskyddsfrågor inom och mellan de gemensamma forum för kommersiella/icke kommersiella fjäderfä som finns. Man bör också verka för att alla delar av näringen har en etablerad veterinärkontakt som kan bistå/representera näringen i veterinära frågor (gäller framför allt delar av fjäderfänäringen).

Begränsning av obduktionsanslaget

Obduktionsanslaget bör begränsas till misstänkta fall av allvarlig smittsam sjukdom. Man bör också se över hur finansiering av obduktioner som utförs av annan anledning ska ske. Obduktionsmöjligheterna framför allt för stordjur bör förbättras liksom samordningen av de patologisk-anatomiska laboratorierna i landet. En utvärdering av kvalitén på obduktionsverksamheten inom obduktionsanslaget bör göras (urvalet av djur för obduktion ska vara relevant, utförda obduktioner ska ha hög kvalité och kommunikationen mellan alla berörda parter ska fungera bra).

Övrigt

Ekonomiska medel (motsvarande tidigare profylaxanslag) bör finnas för att bekosta utredning av allvarlig smittsam sjukdom (annan än epizootilagssjukdom).

Anmälningsplikt eller krav på att utredning ska ske vid ökad dödlighet/sjuklighet bör införas.

Djursjukdatabasen bör, efter förbättringar, kunna fylla en funktion i sjukdomsövervakande syfte och förutsättningarna för detta bör klarläggas. Besiktningsfynd bör sammanställas kontinuerligt, analyseras och publiceras t ex på Internet. Man bör se över vilket värde analys av besiktningsfynd kan få i sjukdomsövervakande syfte.

* **HELENE WAHLSTRÖM,** leg veterinär, epidemiolog, Zoonoscenter, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala.

Djurägarutbildning i läkemedelsanvändning

Gunnar Johansson, djurhälsoveterinär*

De nya reglerna för delegering av djurläkemedel kräver att djurhållaren har genomgått en av Jordbruksverket godkänd kurs, för att veterinären ska få delegera behandlingen. Svenska Djurhälsovården har fått ett kurspaket för djurägare godkänt av Jordbruksverket, och presenterar här sin utbildning.

Den 1 oktober 2002 skärptes reglerna för veterinärers delegering av läkemedelsanvändning till djurhållare. Jordbruksverkets föreskrifter om veterinärs rätt att förskriva och tillhandahålla läkemedel i anslutning till djursjukvård och djurhälsovård (SJVFS 2002:57), allmänt kallad C15, trädde då delvis i kraft.

Delegering till djurhållare får göras när förskrivningen gäller nötkreatur, svin, får, get, fjäderfä, ren, pälsdjur eller odlad fisk. Flera förutsättningar ska vara uppfyllda, bland annat ska veterinären väl känna till djurhållningen i besättningen och djurhållaren ska journalföra behandlingarna på en särskild blankett. Delegerad läkemedelsanvändning får bara ske för nötkreatur som enbart hålls för produktion av kött.

I föreskriften C15 talas om veterinärens ansvar att utfärda behandlingsbevis, ge noggranna skriftliga instruktioner till djurhållaren för läkemedelsanvändningen och även att upphöra med delegationen om instruktionerna inte följs. Veterinären är skyldig att övervaka läkemedelsanvändningen genom besättningsbesök minst var femte vecka. När det gäller svin, fjäderfä, får, get och pälsdjur kan besöksintervallet utsträckas till var åttonde vecka om läkemedelsanvändningen är ringa. För svin gäller dessutom villkoret att strikt omgångsuppfödning bedrivs.

RESTERANDE PARAGRAFER

Den 1 oktober 2003 skulle de resterande paragraferna träda i kraft, bland annat med utbildningskrav på djurhållaren och krav på veterinären att anmäla delegerad läkemedelsanvändning till länsstyrelsen. En ändring i föreskriften med ett senareläggande av ikraftträdandet har varit ute på remiss. Föreslaget datum är den 31 mars 2004. Allt talar i skrivande stund för att detta datum kommer att gälla.

ENDAST DELEGERING TILL UTBILDADE DJURHÅLLARE

Det kommer alltså att krävas att djurhållaren har genomgått en av Jordbruksverket godkänd kurs för att man som veterinär ska få delegera läkemedelsanvändningen. Kursen ska gälla läkemedelsanvändning för det djurslag som delegeringen avser.

Svenska Djurhälsovården har fått ett kurspaket godkänt av Jordbruksverket och vi kommer under hösten att ordna kurser för djurägare som föder upp gris och nötkreatur för slakt samt får. Syftet med kurserna är att djurägare och djurskötare ska uppfylla Jordbruksverkets krav så att den som arbetar som besättningsveterinärer även fortsättningsvis ska kunna delegera läkemedelsanvändning där man finner det lämpligt.

VETERINÄREN AVGÖR ALLTID DELEGERINGEN

Det är alltid veterinären som avgör om delegering ska ske. Genomgången och godkänd kurs leder alltså inte automatiskt till att djurhållaren kan kräva delegerad läkemedelsanvändning. Detta är något som också kommer att poängteras under utbildningen. Likaså finns en missuppfattning att djurhållaren efter genomgången utbildning skulle kunna beställa läkemedel och efter eget gottfinnande behandla sina djur. Så är självklart inte fallet. Utbildningskravet är en skärpning av regelverket för hur läkemedel för livsmedelsproducerande djur ska hanteras. Utbildningen kan ses som en kvalitetssäkring och kan jämföras med de sprutkurser lantbrukare måste gå för att hantera bekämpningsmedel på sina åkrar. ➤

Foto: Gunnar Johansson

Delegerad läkemedelsanvändning ställer stora krav på kunskap och ansvarstagande både hos den delgerande veterinären och hos djurhållare.

TRESTEGSUTBILDNING

Det utbildningspaket Svenska Djurhälsovården kommer att arbeta med under hösten är en trestegsutbildning som omfattar en praktisk introduktion, ett inläsningsmaterial samt en kursdag med skriftlig examen.

Till de djurhållare som anmält intresse av att gå kursen har Svenska Djurhälsovården sänt ut en PM som djurhållaren ska gå igenom tillsammans med sin besättningsveterinär. Promemorian beskriver de viktigaste punkterna och praktiska handgreppen när det gäller injektion och annan hantering av läkemedel. Efter genomgången intygar veterinären att personen har de grundläggande och praktiska kunskaperna som krävs för att hantera läkemedel. Intyget är en förutsättning för att erhålla kursintyg.

En tid innan kursdagen får kursdeltagaren ut ett material med instuderingsfrågor som ska gås igenom innan kursdagen. Materialet är också tänkt att fungera som referensmaterial, där djurhållaren kan gå tillbaka och läsa mer efter kursen. Materialet innehåller fakta om bestämmelser, olika typer av läkemedel, beredningsformer, hur läkemedel fungerar, hur läkemedel tillförs djur, journalföring, karenstider och biverkningar. Dessutom ingår avsnitt om de vanligaste sjukdomarna för respektive djurslag. Kursdagen, som avslutas med ett skriftligt prov, syftar till att befästa kunskaper, insikt och förståelse.

TILLSAMMANS FÖR SÄKRARE BEHANDLINGAR

Svenska Djurhälsovården har regionalt informerat alla besättningsveterinärer om utbildningen och om den praktiska introduktionen, där djurhållaren kommer att vända sig till veterinären. Om vi inte nått alla besättningsveterinärer med information, om man har frågor eller synpunkter, kontakta då något av Svenska Djurhälsovårdens regionala kontor. Man kan också kontakta Gunnar Johansson direkt (tel 018-16 76 13) angående svinfrågor, Anita Jonasson (tel 013-23 45 31) om frågorna gäller nöt eller Lisbeth Rudby-Martin (tel 046-72 13 01) när det gäller får. Svenska Djurhälsovården har inte för avsikt att delegera läkemedelsanvändning till djurhållare. Utbildningen syftar endast till att erbjuda djurhållare en samordnad utbildning över hela landet.

Vi ser fram emot att tillsammans med landets besättningsveterinärer jobba för en säker läkemedelsdelegering, som kan bidra till en ytterligare förbättring av den svenska livsmedelsproduktionen.

***GUNNAR JOHANSSON,** djurhälsoveterinär,
Svenska Djurhälsovården,
Box 257, 751 05 Uppsala.

BIDRAG TILL
VETENSKAPLIG UNDERVISNING
ELLER FORSKNING OM SJUKDOMAR
HOS HUNDAR

THURE F OCH KARIN FORSBERGS STIFTELSE har till ändamål att främja vetenskaplig undervisning eller forskning om sjukdomar hos hundar. Medel delas ej ut till forskning, som innebär användning av försöksdjur.

Stiftelsens styrelse sammanträder i januari 2004 för fördelning av bidrag.

Ansökningar om bidrag skall vara stiftelsen tillhanda senast den 1 december 2003. Ansökningsformulär med anvisningar erhålles från och ansökningar ställes till

Thure F och Karin Forsbergs Stiftelse
c/o Ordföranden Anita Åkerhielm
Torstenssonsgatan 6, 114 56 STOCKHOLM
Telefon: 08-660 74 24

Ansvarsärende

Valpning med komplikationer

En djurägare anmälde veterinär ZZ för felbehandling av en hund. Veterinär ZZ bestred att felbehandling skett.

Djurägarens anförande

Djurägarens chow-chowtik skulle ha sin första valpkull den 4 december. Eftersom tiken var mycket tjock räknade ägaren dock med att den kunde valpa tidigare. Hunden "bäddade" natten till den 30 november och fortsatte påföljande dag. Fostervattnet gick kl 19.30. Förutom att hunden hade några sammandragningar hände därefter ingenting, varför ägaren tog kontakt med ett djursjukhus. Djurägaren och hunden anlände dit kl 01.15 den 1 december. När ägaren berättade för veterinär ZZ att fostervattnet hade gått, frågade han om det inte i stället kunde ha varit att hunden hade kissat. Eftersom djurägaren har erfarenhet av många valpningar var hon dock säker på att det var vattnet som hade gått.

Efter det att ZZ undersökt hunden togs en röntgenbild för att se hur många valpar tiken bar på. Därefter lades hunden på dropp. Veterinären ansåg att de skulle avvakta eftersom det var först den 4 december som beräknad valpning skulle ske. Med tanke på att vattnet redan hade gått ansåg ägaren att veterinären borde göra ett kejsarsnitt snarast möjligt. Då inget hade hänt kl 04.15 framförde djurägaren på nytt att hunden borde opereras. ZZ gick då med på hennes begäran.

Efter operationen kom en sköterska ut med alla sju valparna. De var stora och välutvecklade men kalla, genomblöta och i stort sett livlösa när djurägaren fick dem. Hon arbetade intensivt med att få valparna varma och torra och fick liv i tre av dem. När veterinären, någon timma därefter, kom ut med tiken uppgav han att han hade opererat bort tikens livmoder eftersom den hade gått sönder i samband med att hunden hade lyfts upp på undersökningsbordet. Tiken låg med dropp och var genomblöt på ryggen, varifrån det även blödde. Hunden var totalt utslagen och det dröjde länge innan den vaknade. När ägaren berättade att hon inte hade fått liv i fyra av de sju valparna tog ZZ dessa och sprang iväg med dem. Två timmar senare kom han tillbaka och meddelade att det inte hade gått att rädda valparna.

Tio dagar efter det att djurägaren hade kommit hem med tiken och de tre överlevande valparna blev den största valpen sjuk och dog. De två resterande valparna tappade aptiten fjorton dagar efter födseln. Även tiken mådde dåligt. Vid besök på ett annat djursjukhus uppgav veterinären AA att valparna hade för låg temperatur, varför de gavs natriumklorid och ordinerades mjölkersättning en gång per timme. Med hjälp av massage och matning överlevde valparna. Vid besök hos djurägarens ordinarie veterinär två dagar därefter konstaterade denne att tiken hade feber och bråck i operationssåret. Hunden ordinerades på nytt penicillin. Bråcket öppnade sig sedermera, varvid veterinär uppsöktes och hunden fick starkare penicillin. Djurägaren upptäckte sedan den 3 januari ett stort sår på tikens rygg som var varigt och luktade illa. Hennes veterinär skar bort dödkött runt såret. Innanför det 15 cm långa operationssåret och bråcket har hunden fortfarande knölar.

Sammantaget anser djurägaren att omständigheterna kring tikens valpning är diskutabla. Fem döda valpar har inneburit en stor förlust för henne. Det som är svårast att acceptera är dock att hennes ovärderliga avelstik blev steriliserad. Tiken var friröntgad från AD och HD. Den var vidare ung, frisk och hade bra anlag. Förutom borttagandet av livmodern ledde ingreppet även till sår på ryggen, bråck i operationssåret m m. Eftersom hunden var näst intill livlös lång tid efter ingreppet misstänker ägaren att tiken har fått för mycket eller felaktig narkos under en alltför lång tid. Att göra ett kejsarsnitt skall gå snabbare än vad som skedde i detta fall, eftersom valparna annars blir sövda under alldeles för lång tid.

Veterinärens anförande

Vid samtal med djurägaren framkom att fostervattnet hade gått under kvällen den 30 november. När ZZ frågade om det i stället kunde ha varit urin blev djurägaren irriterad då hon ansåg sig vara en erfaren uppfödare.

Vid undersökning konstaterades att hunden var 3,5 år gammal, vägde 30 kg och hade en temperatur om 37,8°C. Hunden hade periodvis en ökad andningsfrekvens men inga värkar. Den var spänd i buken men inte öm vid palpation. Tiken visade inga tecken på smärta. ZZ undersökte även hunden vaginalt. Det fanns ingen valp i födelsekanalen och inga färgade flytningar. Hunden verkade stor och rymlig i själva bäckenkanalen. Röntgen av tikens buk visade att den bar på åtminstone sex valpar. Ingen av dessa låg emellertid i födelsevägarna. I samråd med djurägaren beslutade ZZ att försöka få igång värkarna genom att ge hunden intravenös vätska (Rehydrex m/glukos) med Ca2+ (Calcium Sandoz, 30 ml). Vätsketillförseln påbörjades kl 02.15. ZZ kontrollerade därefter droppet och undersökte även hunden vaginalt vid flera tillfällen.

Under natten blev djurägaren allt oroligare. Kl 04.00 krävde hon att ett kejsarsnitt skulle utföras. Hunden hämtades till operation kl 04.20. Den blev sövd med 14 ml Rapinovet och lades sedan på Propofol/Isofluran-narkos. Under operationen övervakades hundens tillstånd med hjälp av Puls/Oximeter, Kapnograf samt noninvasiv blodtrycksmätare. Hundens tillstånd var stabilt under hela narkosen. Värmekudde och diatermi användes under operationen.

ZZ lade ett linea albasnitt på 25-30 cm. När livmodern syntes, såg ZZ att ett parti på livmoderns högra sida var ➤

➤ rupturerad. Partiet var ca 3 cm långt och befann sig i närheten av cervix uteri. Tunica serosa och tela subserosa var intakt, men tunica muscularis var rupturerad, "så att fosterhinnor och serosa trängde ut från själva livmodern". När ZZ försökte frigöra livmodern från bukhålan "rämnade serosan helt" samt ett ännu större parti av tunica muscularis. Detta ledde till att hela det högra livmoderhornet frigjordes från den resterande livmodern. Ur den rupturerade högra delen av livmodern tog ZZ ut fyra valpar och ur vänster livmoderhorn tre valpar. När alla sju valparna hade tagits ur fick tiken smärtlindrande i form av Temgesic (1,2 ml Temgesic 0,3 mg/ml). Vid operationen lämnade ZZ fortlöpande valparna till sin djursjukvårdare efter hand som de togs ut. Hon "slungade", sög rent andningsvägarna och masserade dem. Alla sju valparna var vid liv och andades regelbundet. ZZ beslutade överlämna valparna till djurägaren eftersom hon verkade vara en erfaren uppfödare. Vid överlämnandet gav djursjukvårdaren djurägaren en kort instruktion om hur hon skulle gå tillväga med valparna.

På grund av den totala rupturen av den högra delen av livmodern och den dåliga kvaliteten på den resterande delen av livmodern, valde ZZ att sterilisera hunden i samband med ingreppet. Ovarier och cervix suturerades med 1 Catcut, och buken suturerades därefter fortlöpande med Vicryl 1, samt enstaka stödsuturer. Underhuden syddes fortlöpande med Vicryl 2-0, och hud med enstaka suturer av Prolene 2-0.

Kl 06.45, då hunden började vakna upp, togs den ut till djurägaren. ZZ informerade henne om att han hade varit tvungen att operera bort livmodern. Under tiden han förklarade detta såg ZZ att djurägaren masserade två pigga valpar som skrek högljutt. I en korg vid sidan om låg de andra valparna livlösa. En av dessa visade tecken på liv och överlämnades därför till djurägaren med instruktion om kraftig massage. Övriga fyra valpar togs snabbt in i operationsrummet där ZZ och djursjukvårdaren försökte få liv i dem igen med hjälp av syretillförsel och aktiv hjärtmassage, Antisedan samt adrenalin. Efter en timma, då upplivningsförsöken inte hade gett några resultat, gav de upp. ZZ gav tiken antibiotika, 3 ml Bimoxyl subkutant, och informerade sedan djurägaren om att de fyra valparna var döda. Djurägaren var upprörd över att tiken hade måst steriliseras och undrade vad som hade orsakat rupturen i livmoderväggen. Eftersom ZZ inte visste orsaken, förklarade han att man endast kunde spekulera kring detta. Därefter gick ZZ igenom eftervården med djurägaren. Information gavs även skriftligen. Tiken ordinerades Ampivet tabletter 500 mg 1,5 x 2.

Djurägaren kontaktade ZZ per telefon den 7 december. Hon framförde då kritik mot behandlingen och hävdade att tiken hade blivit felaktigt sövd under operationen. Hunden sövdes dock på sedvanligt vis, liksom den blev suturerad korrekt och efter sedvanliga kirurgiska principer. ZZ medger att han borde ha informerat djurägaren om rupturen i livmodern innan han utförde själva ingreppet. ZZ anser emellertid att han valde den rätta behandlingsmetoden då han tog bort hundens livmoder. Det bråck som djurägaren beskrivit kan ibland ses vid bukingrepp, och ibland uppstår i sårhålan ett serom. Såret som tiken utvecklade på ryggen tyder på att hunden fick en lokal brännskada i samband med ingreppet. Denna skada har sannolikt uppstått på grund av tekniskt fel på en elektrisk värmedyna som utvecklat en alltför hög temperatur. ZZ anser slutligen att han har behandlat hunden i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Resultatet synes vara en följd av en rad olyckliga omständigheter.

Ansvarsnämndens bedömning

Det är inte fel att vänta i en situation som den föreliggande, när veterinärbesöket ligger flera dagar före den förväntade förlossningstidpunkten. En sådan väntan påverkar inte blödningstendensen hos tiken, och veterinären kan för övrigt ha varit upptagen med andra patienter som också har haft ett befogat anspråk på omvårdnad. Något egentligt fel synes inte ha förekommit under den inledande förlossningen, inga missfärgade flytningar eller liknande.

Propofol är ett vedertaget narkospreparat men det påverkar, liksom andra narkosliknande preparat, också valparna.

Det finns inget som tyder på att det är veterinären som genom oskicklighet har orsakat rupturen i det ena livmoderhornet. Även det förhållandet att valparna har varit svåra att lossa tyder på att komplikationerna under operationen har hängt samman med den alltför tidiga förlossningen. Så som operationen utvecklade sig, var det enligt nämndens åsikt lege artis att ta bort livmodern.

Nämnden har i sin praxis haft andra fall av tillsynes oavsiktliga brännskador i samband med operation. I ett tidigare beslut redovisas ett sakkunnigutlåtande av professorn emeritus i medicinsk teknik, Bertil Jacobsson, av vilket framgår att diatermi är tekniskt komplicerad och att metoden årligen orsakar flera skador inom både humansjukvården och djursjukvården. Orsaken behöver inte vara fel vid handhavandet utan kan bero på olyckliga omständigheter vid behandlingstillfället, exempelvis krypspänningar orsakade av djurets kroppsvätskor. Sådana skador kan leda till ett ersättningsansvar för sjukhuset/veterinären (eller vederbörande försäkringsbolag) men inte till disciplinära påföljder.

Sammantaget kan nämnden inte finna att det har förekommit någon sådan allvarligare oskicklighet som kan leda till ett disciplinansvar.

Ansvarsnämndens beslut

Djurägarens anmälan leder inte till någon disciplinpåföljd för veterinären.

JOHAN BECK-FRIIS

Granskning av artiklar

Samtliga artiklar som inkommer till Svensk Veterinärtidning (med undantag av insändare, reseberättelser o d) granskas före publiceringen. Granskningen avser artikelns sakinnehåll och vetenskapliga uppläggning. Som regel anlitas ämnesföreträdare från veterinärmedicinska fakulteten eller SVA men även andra personer kan komma ifråga för olika specialområden. Redaktionen använder sig som regel inte av utländska granskare. Artiklar skrivna av svenska ämnesföreträdare utsätts endast för grankning av den vetenskapliga uppläggningen.

Redaktionen

litteraturtjänst

Lån eller kopior av artiklar kan beställas från Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek online i databasen LUKAS. För information ang användarkonto (kostnadsfritt), kopiekostnader etc, kontakta Ultunabiblioteket, Låneexpeditionen, Box 7071, 750 07 Uppsala, tel. 018-67 28 09 eller 67 11 12, fax 018-67 28 53.
Lösnummer av Läkartidningen kan beställas från Läkartidningens sekretariat per brev, Box 5610, 114 86 Stockholm, eller per tel 08-790 33 00.
Adress till Dansk Veterinærtidsskrift: Rosenlunds allé 8, DK 2720 Vanløse, Danmark.
Adress till Norsk Veterinærtidskrift: Den Norske Veterinærforening, General Birchs Gate 16, NO-0454 Oslo, Norge.

Infektionsförlopp och immunologisk diagnostik vid paratuberkulos
Infektionsforløb og immunologisk diagnostik ved paratuberkulose
Jungersen G
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 4, 6-10.

Non-parturient hypokalcemi hos mjölkkor
Non-parturient hypocalcæmi hos malkekvæg
Enemark JMD, Christiansen BM, Sohnemann L, Thilsing T, Jørgensen RJ
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 4, 19-21.

Bakteriell resistens mot koppar i djurfoder
Bakteriel resistens over for kobber anvendt i foderet til dyr
Hasman H, Møller Aarestrup F
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 5, 6-8.

Vitlöken var giftig
Hvidløget var giftigt
Marstal K
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 5, 18.

Utveckling av antibiotikaresistens och förekomst av resistensgener bland Staphylococcus hyicus isolerat från fukteksem hos grisar i Danmark
Utveckling i antibiotikaresistens og forekomst af resistensgener blandt Staphylococcus Hyicus isoleret fra tilfælde af sodeksem hos grise i Danmark
Møller Aarestrup F, Bogø Jensen L
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 6, 6-8.

Effektiv anestesi
Effektiv anæstesi
Joechler M, Mazetti L, Bellei E, Dalla F, Castellani G
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 6, 21-24.

Paratuberkulos som sannolikhetsdiagnos
Paratuberkulos som sandsynlighedsdiagnose
Saxmose Nielsen S, Toft N, Houe H, Enevoldsen C
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 8, 6-10.

fortsättning på nästa sida ➤

VIKARIERANDE SMÅDJURSVETERINÄR

sökes för 3 – 6 månaders sjukvikariat
med tillträde snarast till
ANIMALEN
SMÅDJURSKLINIK
I SÖDERTÄLJE AB
Ytterligare information kan ges av Anette Gallo eller Eva Öhman
Tel: 08 – 550 88 666
Animalen Smådjursklinik AB
Wedavägen 2 D
152 42 Södertälje

SLU ledigförklarar härmed följande anställning

UNIVERSITETSLEKTOR I IDISSLARMEDICIN

Placering vid institutionen för idisslarmedicin och epidemiologi, Uppsala.
Ref nr 2922/03-2601

Arbetsuppgifter: Teoretisk och praktisk klinisk undervisning inom ämnesområdet idisslarnas sjukdomar, forskning och forskarhandledning inom ämnesområdet.
För denna anställning krävs klinisk skicklighet.

För denna anställning krävs veterinärutbildning, fördjupad klinisk erfarenhet inom ämnesområdet idisslarsjukdomar samt erfarenhet av undervisning inom ämnesområdet.
Vid universitetet beaktas jämställdhetsaspekten samt tillämpas individuell lönesättning.

Till ledning för de sökande finns Anställningsordning för SLU samt en PM med anvisningar. Dessa dokument kan erhållas från Margaretha Hagberg, tfn 018/671678, fax 018/673570, e-post: Margaretha.Hagberg@vfak.slu.se
Vid redovisning och dokumentation av vetenskapliga, pedagogiska och övriga meriter skall strukturen i anvisningarna följas. Frågor om tillsättningsärendets formella handläggning besvaras av avd dir Gunvor Strömbom, tfn 018/672206, fax 018/673570, e-mail: Gunvor.Strombom@vfak.slu.se

Närmare upplysningar om anställningen lämnas av professor Stefan Alenius, tel 018/671779, fax 018/673545, e-post: Stefan.Alenius@idmed.slu.se
Facklig företrädare för SACO är Madeleine Tråvén, tel 018/671782, fax 018/673545, e-post: <Madeleine.Traven@idmed.slu.se>

Till rektor ställd **ansökan,** med angivande av ref nr jämte de meritförteckningar och de övriga handlingar sökande önskar åberopa, ska vara Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala tillhanda **senast den 26 september 2003**. *Ansökan ska vara författad på engelska.*

Fullständig annons kan rekvireras från Margaretha Hagberg, tel 018/67 1678, fax 018/67 3570, e-post: Margaretha.Hagberg@vfak.slu.se

DT104 i Danmark
DT104 i Danmark
Korsgaard H, Rugbjerg H, Strodl Andersen J, Lo Fo Wong D, Hald T, Wingstrand A, Lau Baggesen D, Bager F
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 8, 12-13.

Pneumonyssoides caninum, hundens noskvalster
Pneumonyssoides caninum, hundens næsemide
Strand-Holm K
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 9, 6-11.

Klinisk undersökning av Mycobac Vet – ett nytt mykoplasmavaccin till svin
Klinisk avprøving af Mycobac Vet – en ny mykoplasmavaccine til svin
Ellegaard B, Dahl J
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 10, 6-8.

Smärtbehandling vid kirurgiska ingrepp
Smertebehandling ved kirurgiske indgreb
Svendsen O, Lykkegard K, Lauritzen B
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 11, 6-9.

Antibiotikaresistens i svinproduktionen
Antibiotikaresistens i svineproduktionen
Eskjær Jensen JK
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 12, 22-23.

Hjälpmedel vid behandling av klövproblem
Hjælpemidler til behandling af klovproblemer
Elgaard B
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 13, 9-12.

Hälsa och produktion hos svin i multisitesystem
Sundhed og produktion hos svin i multisitesystemer
Busch ME, Vigre H, Lohse L, Jensen T, Bækbo P, Bøtner A, Nielsen J, Nielsen JP, Sørensen V
Dansk VetTidsskr, 2003, 86, 13, 28-34.

Primär linsluxation – en litteraturöversikt och beskrivning av sjukdomen hos rasen volpino italiano
Primær linseluksasjon – en litteraturoversikt og beskrivelse av sykdommen hos rasen volpino italiano
Szabady Hauser M, Aleksandersen M, Bjerkås E
Norsk VetTidsskr, 2003, 115, 2, 79-86.

Bakteriologiska fynd i prover från infektioner hos häst 1996-1999
Bakteriologiske funn i prøver fra infeksjoner hos hest 1996-1999
Ihler CF, Strand E, Lien TE, Tørmoen C, Sørum H
Norsk VetTidsskr, 2003, 115, 3, 151-160.

Två fall av fokal peritarsal infektion hos häst – klinik, diagnos, behandling, resultat
To tilfeller av fokal peritarsal infeksjon hos hest – klinikk, diagnose, behandling, utfall
Moen LO
Norsk VetTidsskr, 2003, 115, 4, 223-226.

Utprövning av doramectin mot mag-tarmparasiter hos lamm
Utprøving av doramectin mot magetarmparasitter hos lam
Stuen S, Gjerde B, Palmér E
Norsk VetTidsskr, 1003, 115, 7, 501-506.

Status för PMWS
Status for PMWS
Andersen F, Andersson M
ds-nyt, 2003, 19, 4, 6-9.

PMWS i Danmark
PMWS i Danmark
Hassing A-G, Bækbo P Sonne Kristensen C
ds-nyt, 2003, 19, 6, 18-20.

Campylobacter
Lindqvist R
Vår Föda, 2003, 55, 3, 33-35.

Ur Läkartidningen

Malaria dödar över 1 miljon människor varje år
Kahl U
Läkartidn, 2003, 100, 12, 1042-1047.

Kartläggning av musgenomet – ett stort steg i medicinsk forskning
Kahl U
Läkartidn, 2003, 100, 13, 1140-1141.

Kalmar Djursjukhus
söker
Smådjursveterinär

Kalmar Djursjukhus är ett privatägt djursjukhus beläget centralt i vackra Kalmar.
Vi är sex veterinärer och tolv djursjukvårdare som behandlar ca 14.000 pat/år.
Vi söker nu ytterligare en kollega till oss. Vi ser helst att du har specialistkompetens eller specialintresse att utveckla dig inom ultraljud och/eller medicin. Det är viktigt att du är utåtriktad och positiv. Även kollega som ännu inte har specialistkompetens men vill utbilda sig är självklart välkommen med ansökan.
Tjänsten omfattar heltid. Våra öppettider är vardagar 8-20 samt jouröppet helger 8-17.
Tillträde snarast eller efter överenskommelse.

Välkommen med din ansökan till Suzanne Sandquist, Kalmar Djursjukhus, Gas Jacobs gata 1, 392 45 Kalmar. För ytterligare information kan du även ringa 0480-417570 eller maila *suzanne.sandquist@brevet.nu*

UTHYRES
VET. KLINIKBYGGNAD 360 m²

Bästa guldläge. 8 km från Malmö C, 7 km från Öresundsbron. Till 1999 en av Skånes största veterinärmottagningar.

Vi erbjuder dessutom övervakning. bokföring, kundmottagning, häststallar etc. Delägarskap kan disk. Stor flexibilitet enligt önskemål.

MULTILOADER EUROPA FÖRVALTNING AB,
Glostorp

Tel: 040-46 95 40
Fax: 040-46 95 05

Livsmedelsverket tar fasta på riskerna med A-vitamin
Ohlin E
Läkartidn, 2003, 100, 14, 1201.

Lokal infektion ger global panik
Ekdahl K, Giesecke J, Linde A
Läkartidn, 2003, 100, 16, 1420-1425.

West Nile Fever kan komma att spridas även till Sverige
Kättström M
Läkartidn, 2003, 100, 17, 1532-1534.

Opastöriserad dryck inte alltid så nyttig som utlovas
Melhus Å
Läkartidn, 2003, 100, 19, 1738.

Närmaste tidens utveckling i Kina avgör sannolikt hur världen drabbas
Ekdahl K
Läkartidn, 2003, 100, 22, 1970-1973.

Skriv gärna **insändare och debattinlägg** till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

Djurkliniken i Sundsvall

CHEFVETERINÄR

Djurkliniken i Sundsvall söker chefveterinär med specialistkompetens eller mångårig erfarenhet av smådjurssjukvård.

Vi, 15 fast anställda arbetar i stora ljusa moderna lokaler med centralt läge i Sundsvall. Ca 15 000 patienter besöker oss årligen. Kliniken har hög standard, är välutrustad och vi arbetar i Trofastmiljö.

Välkommen till ett kreativt glatt team där möjligheter finns för dig som vill forma och utveckla din framtid.

Tillträde snarast.

Skicka din ansökan med löneanspråk till
annika.stafren@telia.com eller
Djurkliniken i Sundsvall
Södra Allén 5
852 39 Sundsvall
www.djurkliniken.se

Frågor besvaras av Annika Stafrén tel: klin. 060-14 70 17 eller 060-12 50 46 eller mobil 070-245 50 46.

Innan Capstar vet

Veterinärprogrammet fortfarande populärast

Veterinärprogrammet är fortfarande den populäraste utbildningen på SLU, rapporterar Upsala Nya Tidning den 12 augusti.

Veterinärutbildningen i Uppsala har i år 82 platser, och där är det som vanligt fullt – med råge. 403 behöriga studenter står i reservkön. Därmed fortsätter veterinär att vara drömyrket för stora studentgrupper. Att läsa djursjukvård i Skara lockar också många. Det finns bara 25 platser men 162 studenter i reservkön.

Höstens värsta bottennapp hittills på SLU är biosystemteknik. Detta program ersatte den nedlagda och inte särskilt populära teknikagronomutbildningen. Men biosystemteknik har inte heller slagit. Bara åtta av de 25 platserna har SLU hittills lyckats fylla.

Fyra nya hedersdoktorer vid SLU

En världsledande amerikansk miljöekonom, en norsk professor i reproduktion inom veterinärmedicin, en svensk kvinnlig banbrytande veterinär när det gäller fåraveln samt en genuin skogsutbildare – det är en fyrklöver som utsetts till hedersdoktorer vid SLU. De får sina utmärkelser i samband med doktorspromotionen den 4 oktober.

Den veterinärmedicinska fakulteten utsåg veterinären Åsa Lindqvist vid Svenska Djurhälsovården i Kalmar och professor Öystein Andresen, Norges Veterinärhögskola, till hedersdoktorer. Åsa Lindqvist har framför allt utvecklat den svenska fårskötseln och fåraveln genom sin tjänst som fårhälsoveterinär. Hon har satt "den lilla idisslaren" på den veterinärmedicinska kartan. Hon gjorde banbrytande insatser i slutet av 1970-talet och i början av 1980-talet när det gällde att använda ett pedagogiskt perspektiv i undervisningen.

Öystein Andresen har en bred vetenskaplig bakgrund inom reproduktionsforskning, framför allt när det gäller utveckling av analysmetoder för reproduktionshormoner och på olika fält inom reproduktionsfysiologi och -patologi. Under många år har han medverkat i forskarutbildningar vid SLU, varit ledamot i betygskommittéer och suttit med i stora utredningsuppdrag. Han har "mycket lojalt och ambitiöst hjälpt SLU och den veterinärmedicinska fakulteten i många roller".

De två övriga hedersdoktorerna, Michael Hanemann och Sven-Gunnar Larsson, utsågs båda av den skogsvetenskapliga fakulteten.

Besök nordiska fortbildningssidan
Sedan den 1 januari 2001 finns en hemsida för nordisk veterinär fortbildning på Internet. Det är de svenska, danska, finska och norska veterinärförbunden som annonserar om fortbildningskurser av intresse för veterinärer i de fyra länderna. Sidan uppdateras fortlöpande, och adressen är http://www-nordvet.slu.se

Regiondjursjukhuset Bagarmossen
fyller
30 år

Vi firar tillsammans med djurägarna under hela september och avslutar med att ha öppet hus den 27 september.

Lördag den 20 september firar vi lite mer intimt med rundvandring på djursjukhuset och sedan middag på Sjövillan, Lilla Nyckelviken. Inbjudan till detta evenemang har skickats till alla veterinärer som har arbetat här hos oss.
Anmälan vill vi ha senast den 8 september på e-mail bagarmossen30@hotmail.com eller via fax till 08-600 72 72, att: Christophe Bujon.

Välkommen!
önskar
Regiondjursjukhuset Bagarmossen
Chefveterinär Suzanne Gundler

Regiondjursjukhuset Bagarmossen
I samarbete med
intervet

kongresser & kurser

Svenska

Nya

16-18/10 -03. Konferens om "Current Research in Zoonotic Ecology and Epidemiology" arrangeras i Kalmar. Info: www.zooeco.org

Tidigare publicerade

16-17/9 -03. Kurs i Mastitbekämpning i besättningsarbetet – biologiska verktyg i fältarbetet, Kungsängen. Arr: Svensk Mjölk. (SVT 7/03)

25/9 -03. Kurs i artroskopi på hästar, Mälaren hästklinik. Arr: Mälaren hästklinik. (SVT 6/03)

1/10 -03. Konferens om Kloning av djur – varför och hur? Gamla Riksdagshuset, Stockholm. Arr: Formas. (SVT 10/03)

2-3/10 -03. Utbildning för tävlingsveterinärer, Strömsholm. Arr: Jordbruksverket. Samma kurs hålls i Flyinge den **9-10/10 -03**. (SVT 8-9/03)

10-11/10 -03. Kurs i bukultraljud på hund och katt, Göteborg. Arr: Blå Stjärnans Djursjukhus och SVS smådjurssektion. (SVT 6/03)

16-17/10 -03. Kurs om Den prestationsnedsatta hästen, Frösundavik. Arr: SVS Hästsektion (SVT 8-9/03)

25-26/10 -03. Kurs i Rehabilitering, teori och praktik, Arr: Regiondjursjukhuset Strömsholm i samarbete med REHAB-gruppen och Svenska Djursjukhusföreningen. (SVT 8-9/03)

fortsättning på nästa sida ➤

Veterinærinstituttet
National Veterinary Institute

Ved det norske Veterinærinstituttet i Oslo, Avdeling for dyrehelse, Seksjon for epidemiologi er det ledig stilling som

Seksjonsleder

For fullstendig kunngjøring henvises til www.vetinst.no eller www.finn.no.
Søknad med CV og relevant dokumentasjon om oppnådde resultater sendes:
Veterinærinstituttet v/personalenheten, postboks 8156 Dep., 0033 Oslo, Norge.
Søknadsfrist 1. oktober. Søknaden merkes "14-03 seksjonsleder".

15 minuter efter

- CAPSTAR VET innehåller en ny aktiv substans "nitenpyram"
- CAPSTAR VET är en loppadulticid som verkar redan efter 15 minuter
- CAPSTAR VET finns i tablettform till både hund och katt
- CAPSTAR VET för närvarande den snabbaste verkande adulticiden
- CAPSTAR VET efterlämnar inga pesticidrester

CAPSTAR® VET (NITENPYRAM)

NOVARTIS

Novartis Healthcare A/S · Lyngbyvej 172 · DK-2100 Köpenhamn Ö
® Registrerat varumärke för Novartis AG, Basel, Schweiz

27-28/10 -03. Kurs i Genetik och smådjursavel, Uppsala. Arr: Kompetenscentrum smådjur, SLU. (SVT 10/03)

6-7/11 -03. Veterinärmötet, Ultuna, Uppsala. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 4/03)

20-22/11 -03. Kurs i Dermatologi hund och katt 1+2, Göteborg. Arr: SVS Smådjurssektion (SVT 3/03)

24-25/11 -03. Kurs i näringslära, Uppsala. Arr: Kompetenscentrum smådjur, SLU. (SVT 10/03)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på World Veterinary Association's hemsida: http://www.worldvet.org/ och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: http://www.bsava.com

Nya

7-11/6 -03. 5th World Congress Foodborne Infections and Intoxications arrangeras i Berlin, Tyskland av FAO/WHO Collaborating Centre for Research and Training in Food Hygiene and Zoonoses – Federal Institute for Risk Assessment (BfR). Info: www.bfr.bund.de

Tidigare publicerade

5-6/9 -03. Internationellt möte om Flåttbårne infeksjoner i Nordeuropa, Kristiansand, Norge (SVT 8-9/03)

10-13/9 -03. 2003 BEVA Congress arrangeras av British Equine Veterinary Association. (SVT 5/03)

24/9 -03. Kurs I Veterinary Pharmaceutical Submissions in the EU, London, UK (SVT 10/03)

25-28/9 -03. British Veterinary Association, BVA, avhåller sin årliga congress i Edinburgh, UK. (SVT 6/03)

26–27/9 –03. 12th European Veterinary Dental Congress, Pisa, Italien (SVT 4/03)

26-28/9 -03. ESFM Feline Congress, Amsterdam, Nederländerna (SVT 3/03)

1-4/10 -03. 5th International Symposium on the Epidemiology and Control of Foodborne Pathogens in Pork, Kreta, Grekland. (SVT 6/03)

14/10 -03. Kurs i A Regulatory Update on Animal Feed Additives, London, UK (SVT 10/03)

15/10 -03. The 8th Congress of the World Equine Veterinary Association, Buenos Aires, Argentina (SVT 10/03)

24-27/10 -03. WSAVA 2003 Congress, Bangkok, Thailand. (SVT 5/03)

26-29/10 -03. 3d OIE Bluetongue International Symposium, Taormina, Sicilien. (SVT 10/03)

29-31/10 -03. Annual Meeting of the Finnish Veterinary Association, Helsingfors, Finland (SVT 8-9/03)

9-13/11 -03. 6th OIE Seminar on Biotechnology and 11th International Symposium of the World Association of Veterinary Laboratory

fortsättning på nästa sida

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

STYRELSE

Ordförande:	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
BO EBERHARDSON	070-279 59 81
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
KARIN LUNDBORG	0525-102 13
PER SAHLANDER	0171- 44 20 93
SUSANNA STERNBERG	018-69 46 64
THOMAS SVENSSON	0370-813 61

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP

KOLLEGIUM

Ordförande:
THOMAS SVENSSON

Vice ordförande:
HENRIK ERICSSON
STEFAN ALENIUS
PETER FRANZÉN
PATRICIA HEDENQVIST
ANDERS SANDBERG
SUZANNE SANDQUIST

Riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund

SVENSKA DISTRIKTSVETERINÄRFÖRENINGEN – DVF

Ordförande: BJÖRN SWENSON
Sekreterare: LARS-ERIK STABERG

SVENSKA BESIKTNINGSVETERINÄR-FÖRENINGEN – BVF

Ordförande: LEIF SKARHED
Sekreterare: TONE LINDVÅG

SVERIGES YNGRE VETERINÄRERS FÖRENING – SYVF

Ordförande: ANDREAS SANDIN
Sekreterare: AGNES BLOCK

FÖRENINGEN FÖR VETERINÄRER I ENSKILD TJÄNST – FVET

Ordförande: JOHAN HELLANDER
Sekreterare: CHRISTER GYLLERUP

FÖRENINGEN VETERINÄRER I ADMINISTRATIV TJÄNST –VIAT

Ordförande: TORSTEN JAKOBSSON
Sekreterare: BJÖRN DAHLÉN

FÖRENINGEN FÖR VETERINÄRER VID VETENSKAPLIGA INSTITUTIONER – FVVI

Ordförande: MARIA HURST
Sekreterare: SØLVI SØRGJERD

PRIVATPRAKTISERANDE VETERINÄRERS FÖRENING – PVF

Ordförande: EVAMARI LEWIN
Sekreterare: SUSANNA HULTBERG

DJURSJUKHUSANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – DAVF (VILANDE)

Ordförande: FREDRIKE RITTER

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande: PATRICIA HEDENQVIST
Sekreterare: ANETTE KARLSSON

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande: STEFAN ALENIUS
Sekreterare: OLOF ENGELBREKT SKARMAN

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande: BENGT JOHANSSON
Sekreterare: ANDERS GÅNHEIM

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande: ANDERS SANDBERG
Sekreterare: TORBJÖRN AXELSSON

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande: SUZANNE SANDQUIST
Sekreterare: HELENE HANSSON

Rock around the clock !

I min lista över oönskade händelser ligger ”sjuka egna djur” på andra plats, efter ”sjuka barn” och före ”krig och andra katastrofer”. Jag är fullkomligt värdelös på att ställa diagnoser hemma, över huvud taget är allt som har med egna djur att göra besvärligt. Till och med kloklippningar måste föregås av minst en veckas mental planering. Häromdagen kom jag på orsaken: hemma har man inte rocken på sig. Alltså den mentala rocken som omvandlar en från en vanlig människa till en riktig veterinär. Upptäckten kom till på ett egendomligt sätt.

Sedan ett år sjunger jag i ”Stämbandet”, en blandad kör med 30 duktiga sångare. Vår körledare heter Karin och har all den karisma och känsla som en körledare bör ha. Ibland händer det dock att kören delar på sig och förstasopranen Annette, själv både kantor och körledare, dirigerar kvinnorösterna. Det var när Annette klev fram som jag kom på det där med rocken. När hon satte sig vid pianot fick hon en annan röst och ett annorlunda utseende och blev en halv decimeter längre. Där åkte körledarrocken på, tänkte jag.

Jag kom att tänka på en händelse för länge sedan då rocken åkte på för min egen del. Jag skulle medverka i finska Radio Östergötlands ”fråga veterinären”. Sändningen skulle nå hela Mellansverige och programledaren Pirjo hade bjudit in en så kallad Hundexpert som medhjälpare. Efter att ha blivit presenterad för Hundexperten fick jag, av honom, motta veterinärkårens kollektiva skam över att vi inte motarbetat svanskuperingsförbudet.

Därpå skulle han testa mina kunskaper: ”Jag var ute och promenerade med min hund då han plötsligt föll platt ner på marken, låg medvetslös en stund och reste sig sedan som om ingenting hade hänt. Vad är din diagnos?” Mina förslag med svimning eller lindrig epilepsi bemöttes med rökhosteblandat garv. ”Du är då precis lika värdelös som veterinärerna hemma. Jag kollade på nätet och det var bandmask! Jag avmaskade hunden och detta hände aldrig igen”.

Vilken tur att jag just då kom ihåg min mentor Jans kloka ord: ”Man skall aldrig förklara sig för idioter” och nöjde mig med att mumla ”Så bra då” till svar. Med tio minuter kvar till sändningen tog Hundexperten rökpaus. Den initiala skammen över att ha missat den lätta diagnosen förbyttes till ilska, och här, mina damer och herrar, åkte veterinärrocken på. Jag blockerade Hundexpertens väg till studion och morrade ilsket: ”Jag har inte åkt nio mil för att bli förolämpad av någon j-a Hundexpert så passa dig noga! Du skall veta att här är det JAG som är expert på hundar”. Sändningen gick galant. Hundexperten fick beteendefrågorna och jag sjukdomsfrågorna och vi kunde civiliserat skaka hand efteråt – och hoppas att våra vägar aldrig skulle korsas igen.

För några år sedan deltog jag i en festlig och annorlunda kurs som hette ”Sensitivity Training for Vets”. En av övningarna var att lära sig att stänga av. Man fick visualisera sig en knapp eller ett vred som man satte på respektive stängde av vid behov – mycket användbart till vardags med jobbiga avlivningar till exempel. Jag har beslutat att visualisera en rock som åker på nästa gång djuren hemma blir sjuka. Jag återkommer och berättar om den fungerar.

Ritva Krokfors Wretemark

Illustrationer Karin Åström Bengtsson

Diagnosticians, arrangeras av Office International des Epizooties, OIE (SVT 10/03)

10/11 -03. Kurs i Veterinary Clinical Trials, London, UK (SVT 10/03)

11-12/11 -03. Kurs i practical Implementation of GCP in Veterinary Field Studies, London, UK (SVT 10/03)

2-4/12 -03. Congreso Internacional de Bienestar Animal, Murcia, Spanien (SVT 10/03)

16-18/12 -03. 8th Congress of equine medicine and surgery, Geneve, Schweiz (SVT 8-9/03)

13-16/4 -04. International Conference on the Control of Infectious Animal Diseases by Vaccination arrangeras av Office International des Epizooties, OIE (SVT 10/03)

27-28/6 -04. The International Symposium about Diseases of the Icelandic Horse, Island (SVT 10/03)

25-28/8 -04. The 5th World Congress of Veterinary Dermatology, Wien, Österrike(SVT 10/02)

6-9/10 -04. The 29th Congress of WSAVA, the 10th European Congress of FECAVA and the 7th Hellenic Congress of HVMS, Rhodos, Grekland. (SVT 5/03)

12-15/6 -05. The 4th International Dairy Federation International Mastitis Conference anordnas i Maastricht, Nederländerna. Info: www.fil-idf.org/mastitis2005

SLIPNING

Skär 70:–
Saxar 65:–
Marknadens lägsta priser på klippmaskiner
Oster A5 1.430:–
Priser exkl moms

Lyckliga Fåret Skärsliperi
Schaktsvägen 25
260 50 Billesholm
Tel: 042-722 83
hemsida: www.lyckliga.nu

SPECIALISTKOMPETENS

Enligt beslut av Statens jordbruksverk har nedanstående veterinär erhållit specialistkompetens i nötkreaturens sjukdomar.

- Torbjörn Johansson

SVENSK VETERINÄR-LEGITIMATION

Under ovanstående rubrik på sidan 68 i nr 10 blev namnet på en av de nyexaminerade veterinärerna felstavat. Det korrekta namnet ska vara Wendy Hartig.

Redaktionen

PERSONNOTISER

Födelsedagar i oktober

Stig Albrektsson, Motala 80 år den 2/10
Martin Wierup, Uppsala 60 år den 8/10
Charlotte Hallén Sandgren, Kalmar 50 år den 14/10
Marianne Hellsing, Västerås 50 år den 16/10
Christer Korpe, Bälinge 50 år den 18/10
Zoltan Dobolyi, Västerås 60 år den 24/10
Lena Malmgren, Lidingö 50 år den 25/10
Lars Persson, Örebro 75 år den 30/10
Ellen Eckerbom, Vällingby 50 år den 30/10

Avlidna

F AI-veterinär Philipp Selli har avlidit den 14 juli 2003. Han föddes 1909 i Türi, Estland, avlade studentexamen där 1928 och veterinärexamen i Dorpat 1935. Han var distriktsveterinär och föreståndare för köttbesiktningsbyrån i Lelle 1936-40 samt distrikts- och köttbesiktingsveterinär i Lihula 1940-44. 1945 var han AI-veterinär i Eskilstuna. Han fick svensk behörighet 1959 och svensk legitimation 1965, han pensionerades 1974.

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: ***www.svf.se***
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30-16.30
(maj–augusti 9.00–11.30. 12.30–16.00*)*

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070 717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

KARIN ÅSTRÖM BENGTSSON *(tjl)*
journalist
KARIN NORDIN
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***karin.nordin@svf.se***

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

PAMELA GRÖNQVIST,
BACKMANS REKLAM & MEDIA
layout
TELEFON: 08-514 904 02
E-POST: ***pamela@backmansreklam.com***

VTT GRAFISKA, VIMMERBY
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2003:

1–2	12 FEB	10	13 AUG
3	5 MARS	11	3 SEPT
4	26 MARS	12	24 SEPT
5	16 APRIL	13	15 OKT
6	14 MAJ	14	5 NOV
7	5 JUNI	15	26 NOV
8–9	26 JUNI	16	17 DEC

MANUSSTOPP: ***Fem veckor före utgivningsdag, tre veckor för insändare.***

ANNONSMANUSSTOPP: ***Tre veckor före utgivningsdag.***

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2003
Sverige: 900 kronor + moms.
Norden: 1 115 kronor + moms.
Europa utanför Norden: 1 185 kronor + moms.
Utanför Europa: 1 330 kronor.